

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ అక్టోబరు నెల 13వ తేది సోమవారము

NO. 159

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ మాస బహుళ చవితి ర.

సంచిక ౧౫౯

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ మా అమృతాంజనమును వాడి సంతమాత్రిమున నయమగును. సులభ వల 0-8-0 అణాలు.

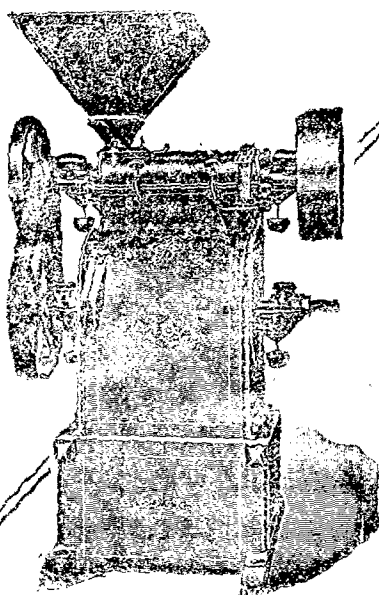
మోహిని తైలము రు 0-12-0

తామర తైలము 0-6-0

దంతచూర్ణము 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

Genuine Engelberg Rice Hullers

are in use in every Rice Milling District in India, and are giving satisfaction wherever installed.

We prepare and submit estimates for all sizes of Rice Mills equipped with Engelberg Hullers, and Shellers, and driven either by our own well-known Steam Plants or BLACKSTONE Liquid Fuel Engines.

Note.—Genuine Engelberg Machinery and the Spare Parts for same, can be had only from us, as we are Sole Agents and Distributors.

MARSHALL, SONS & CO. (India), Ltd., Engineers

9 Second Line Beach, Madras (P.O. Box 141)

and at BOMBAY, CALCUTTA, BEZWADA, LAHORE and TANJORE

HEALTH FOR A POSTCARD

If you suffer from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency, take the first step to health by sending for the Free Descriptive Booklet which describes Dr. Bier's Principle of Obstructive Hypersemia, and its practical application known as the Erectruss. The Erectruss treatment has cured where other methods had failed and a perusal of the Booklet will make it clear to you why Erectruss has superseded all other remedies. Erectruss has been aptly described as an aid to Nature—the actual cure being effected by an "excessive accumulation of the blood in the diseased part," the Erectruss being the means by which the desired accumulation is obtained. This method is essential "Natural"—that is why it has performed such miraculous cures. Write for Booklet by next post to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Batala (India.)

DR. BIER'S ERECTRUSS
(609)

కారణం:— ఇది శ్రీభక్త్యోధియను వాక్యము సంపాదించునది. మార్గమును గానము. అంతకు జరిగినవలయును. అది 1-2-0 రూపాయల వలె. ఆ ప్రకృతికా కార్యాలయము, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మంచి మేలు వస్తువులనే ప్రోగు చేయుము.

రాణిపేటలో నుండు ఈస్టిండియా డిస్ట్రిబ్యుటీస్ అందు ముగర్ ఫ్యాక్టరీస్ (లిమిటెడ్) కంపెనీవారి సహాయక శాఖవారిచే తయారుచేయబడిన మంచి స్మెలైర

ఎవ్ నెమ్ వుప్పు పచ్చ అన్న భేది

ఆర్కాటు అంటురోగ నివారణద్రవము

వివరములకు, ధరల వాచితాకు యిట్లు వ్రాయుము :

ప్యారీ అండు కంపెనీ, మేనేజింగు ఏజెంట్లు,

పోస్టు బాక్సు నెం 12 మదరాసు.

(1601)

A

అమృతాంజనం డిపోవారి ఔషధాలయమునందు అమృతాంజనం, తామర తైలము, మోహిని తైలము, దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక, ఇతరము లగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి. కొవలసిన వారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వ్రాసినచో తక్షణం పంపెదము.

దరఖాస్తుల పట్టిక 31-10-19 వ తేదీతో ముగిసబడును. డ్రై రెక్టరు లట్లు నిశ్చయించినచో యీ లోపుననే గూడ ముగింపబడును.

ఇండియను స్టేసు కిడ్నీ, లిమిటెడు.

(1829)

కలకత్తానగరమున జాయంటుస్టాకుకంపెనీల డిజిస్ట్రారుమొద్ద ప్రోస్పెక్టును నకలు ఉంచబడినది.

మూలధనము రు. 50,00,000.

ఆర్డినరీవాటాలు 500,000 వాటావెల రు. 10 లు.

దరఖాస్తుతో రు. 2 లును, అలాటుమెంటుతో రు. 2 ను పంపవలెను. తక్కిన రు. 6 లును రెండువాయిదాలలో (వాయిదాకు రు. 3 ల వంతున కోరబడినపుడు పంపవలెను. మొదటిసారి మూడు రూపాయలు పంపిన పిమ్మట నాలుగు నెలలలోపున మరల పంప నవసరముండదు.

25 లక్షల రూపాయలు వెలగల వాటా లిదివరకే విక్రయింపబడినవి. తక్కినవి మాత్రమే విక్రయింపబడును.

డ్రై రెక్టరులు : 1. హాజరబులు లాలూభాయి శ్యామలదాసుగారు, వర్తకుడు, బొంబాయి, (అధ్యక్షుడు).

2. రాం నైకుంత్ నాథ సేను బహదరుగారు, వకీలు జమిందారు, బరంపురము, బంగాళము.

3. సర్ జేన్ ప్రసాద నర్వాహికాగారు, ఎల్. ఎల్. డి సొలిసిటరు, కలకత్తా.

4. ఎన్. ఎస్. భయంకరుగారు, వర్తకుడు, బొంబాయి.

[కలకత్తా.

5. ఎన్. ఎస్. టి. చారిగారు, ఎం. ఏ. 2, లయన్సురేంజి గవర్న మెంటు డ్రై రెక్టరు, చారి అండు కంపెనీ, లిమిటెడు,

6. జాను ఎం. గ్రీగరీ, సొలిసిటరు, పూ అండు కంపెనీ, పాతపోస్టాఫీసువీధి, కలకత్తా.

బ్యాంకరులు: ఇండియా సేవనలు బ్యాంక్, లిమిటెడు, కలకత్తా.

సొలిసిటరులు: మార్గను అండు కంపెనీ, కలకత్తా.

ఆడిటరులు: బాల్లిభాయి అండు పురోహితుగార్లు, బొంబాయి.

మేనేజింగు ఏజెంట్లు: చారి అండు కంపెనీ, లిమిటెడు, 2, లయన్సురేంజి, కలకత్తా.

ఆఫీసు: 2, లయన్సురేంజి, కలకత్తా.

ఇండియను స్టేసు కిడ్నీ, లిమిటెడు.

ప్రోస్పెక్టు.

ఇండియాదేశమున ప్రతిసంవత్సరమున కోట్లకొలది మేకచర్మములు సమకూర్చబడుచున్నవి. వానిని నునుపుచేసిన మంచి కిషు లెదరును చేయవచ్చును. ఇట్టి అవకాశమున్నను గూడ నిద్రవరకు చాల చర్మములు అమెరికాదేశమునకు ఎగుమతి చేయబడుచున్నవి. అచట నిందులకు ప్రత్యేకముగ కట్టబడిన గొప్పయంత్రశాలలు గలవు. అచట వా కీచర్మములను చక్కజేసి క్రోము విధానమున స్టేసుకిడ్నీను చేయుదురు. అవి ఆదేశమునకు కావలసినవర కచట వ్యయపడగా మిగిలిన వానిని బ్రిటిషుదేశమునకు ఎగుమతి చేయుదురు. 1916-17-18 సంవత్సరములలో బ్రిటిషుదేశమునకు దిగుమతులు చాల తక్కువగా నుండెను. అట్టితరీని గూడ అమెరికానుండి సాలుకు 3 కోట్ల చదరపు టడుగుల చొప్పున స్టేసుకిడ్నీ ఆదేశమునకు పంపబడెను. తక్కిన పాశ్చాత్యదేశముల కన్నిటికిని కలిపి సాలుకు 3 కోట్లవంతున పంపబడెను. అన్నిదేశములవారును గూడ ఆసంవత్సరములలో దిగుమతులను నిరోధించియున్న సంవత్సరములలో గూడ అమెరికావారు సాలుకు 6 కోట్ల చదరపు టడుగుల వంతున పంపగలిగిరి.

ఇండియాదేశమున మంచి అవకాశము లుండగా యీపరిశ్రమ సిదేశమునందే మనమేల చేయరాదు. మనదేశమునకు కావలసినవాని నుంచుకొని తక్కినవాని నేల ఎగుమతి చేయరాదు. అట్లు ఎగుమతి చేసినచో మంచిలాభము వచ్చును.

ఈ విషయమున నీకంపెనీవారు కొంతకాలమునుండి చాల పరిశోధనలను గావించిరి. మంచిచర్మములను తయారు చేయవచ్చు నని నిర్ధారణగా తేలినది. విదేశములలో చేయబడు చర్మముల కెందునను తీసిపోని చర్మములను తయారుచేయవచ్చును.

లాభము తీయవలె నని భారీవ్యాపారము జరుగవలెను. అనేక రకముల చర్మములను తయారు చేయవలెను.

దినమునకు 600 డజనుల చర్మములను తయారుచేయ జాలిన టానరీని ఏర్పరుపవలెను. అందులకు మూలధనము 50 లక్షల రూపాయ లుండవలెను. వాటా రు. 10 ల వంతున 5 లక్షలవాటాలుగ విభజింపబడును.

ఈదేశమునుండి పచ్చి చర్మములను సామాన్యమునందలి దేశములకు తప్ప యితరదేశములలో నేదేశములకు పంపినను 100-కి 15 వంతున ఎగుమతి పన్నును వేయుటకు నిశ్చయించితి మని యిండియా దొరతనమువా రిటీవల ప్రకటించిరి. అట్లు జరిగిన నీ వ్యాపారమునకు మంచి అనుకూల సేర్పడును.

ఇదులకు కావలసిన యంత్రసానుగ్రుల వ్యయము సుమారు 65 వేల పానులు మేనేజరుకును పనివాండ్రకును యిండ్లయంత్ర శాలలు ఫిల్టరు, సెప్టికు చెరువు మున్నగు గృహములను కట్టించుటకు 35 వేల పానులగును. గ్లాకులెక్క 15 లక్షల రూపాయలను మూడు

నెలలకు కావలసిన చర్మములకును ద్రావకాదులకును 25 లక్షలు కావలెను. పనివాండ్రకు విధానమును నేర్పించుటకు 2 లక్షలరూపాయ లుండవలెను. పోగా 8 లక్షలు మిగులును.

ఒక అడుగు తయారుచేయుటకు ఖర్చు

ఇప్పటివరకు.	యధమునకు పూర్వపుధరలు.
పచ్చిచర్మము	0-13 0
ద్రావకాదులు	0-2-0
పనివాండ్రు	0-0-4
కూలివాండ్రు	0-0-6
కక్కి	0-0-3
తరుగు	0-0-1 1/2
చిల్లర	0-0-1 1/2
ప్రయాణపుతనిభీఖర్చులు	0-0-8
	1-1-0
స్టేసుకిడ్నీలెదరు ఒక అడుగు	1-4-0
మొదలు రు	8-0-0.

యంత్రశాల పూర్తియై పని బాగుగా ప్రారంభమైన నెలకు 9 లక్షల చదరపు టడుగుల కిడులెదరు తయారగును అడుగునకు 0-3-0లు లాభముచూచినచో సాలుకు 20,25,000 లాభము వచ్చును. పెట్టుబడిమీద 100 కి 40 వంతున లాభ మగుపడును.

అనుకూలము కలిగిన 18 నెలలలో యంత్రశాలపని పూర్తియై పని ప్రారంభము కాగలదు. అమెరికావారు యంత్రములను తగ్గితముగా పంపెదమని వాగ్దానము చేసిరి.

డ్రై రెక్టరుల అన్వితవేతనములు:—డ్రై రెక్టరుల సంఖ్య ముగ్గురికి తగ్గగూడదు. 8 గురికి హెచ్చగూడదు. 200 వాటాలను ప్రతి డ్రై రెక్టరును కొనవలెను జనరలు మీటింగువారములించిన ప్రతి డ్రై రెక్టరును నెలకు రు 100 లు యియ్యబడును. కలకత్తాలో నుండనివారికి రాకపోకల కర్చులు గూడ నియ్యబడును.

ఆగ్రిమెంటులు:—కంపెనీవారికిని చారి కంపెనీవారికిని ఆగ్రిమెంటు జరుగును. చారికంపెనీవారిలోగా మానుకొనిన తప్ప 30 ఏండ్లవరకును మేనేజింగు ఏజెంట్లుగా నుండురు. అందులకు వారి కియ్యవలసిన సొమ్ము మున్నగునవి కరారునామాలో నున్న ప్రకారము జరుగగలవు.

కమీషను:—వాటాలవెలమీద 100 కి 10రూపాయలకంటె హెచ్చు కమీషను దళారుల కియ్యబడుదు.

అలాటుమెంటు:—మొత్తము మూలధనమున 100-కి 20 వంతుకొనబడు (సబ్స్క్రిబుడు)వరకును కంపెనీవారు అలాటుమెంటు చేయగూడదు.

ప్రారంభవ్యయములు:—ప్రారంభవ్యయముల అంచనా 30 వేలరూపాయలు. వాటాలధరఖాస్తులు మేనేజింగు ఏజెంట్లువారుదాదరఖాస్తు నిట్లు ప్రాసెస్పంపవలెను.

(1) అలాటుమెంటు చేయబడినచో సొమ్ము పూర్తిగా పంపివేయబడును. కోరినన్ని వాటాలును అలాటుమెంటు చేయబడినచో అలాటుమెంటు చేయబడిన వాటాల కియ్యవలసిన సొమ్ములోనుండి దరఖాస్తుతో పంపబడి సొమ్ములో అలాటుమెంటు చేయబడిన వాటాలసొమ్ము మినహాయంపబడును.

(2) రెండు మూడు వాయిదాల సొమ్ము సకాలమున చెల్లించనివా రదివరకు పంపిన సొమ్మును గూడ నష్టపోయెదరు.

(3) ప్రోస్పెక్టును దరఖాస్తు ఫారములు కావలసినచో చారి కంపెనీ లిమిటెడు, 2 లయన్సురేంజి, కలకత్తా అని వ్రాయవలెను.

జనరలు:—మెమోరాండము, ఆర్టికెల్సు ఆగ్రిమెంటు మున్నగువానిని చూడ గోరువారు మామా పనివేళలో కార్యాలయమునకు వెళ్లి చూడవచ్చును. వాటాలు కోరువారును వాటాలను కొనవారును యీ నియమములను పాటించినట్లు భావింపబడుదురు. మెమోరాండము డీనిలో కలసియే యున్నవి. కలకత్తా, 27-వ సెప్టెంబరు 1919.

[2-వ పేజీ తరువాయి]

దరఖాస్తు ఫారము.

ఇడియూగ్లేసు కిడ్నీ, లిమిటెడు.

1918-వ సంవత్సరపు ఇడియూ కంపెనీల చట్టము ప్రకారము నమోదు చేయబడినది.

నం.....

మూలధనము రు. 50,00,000. 50,00,000 వాటాలు, వాటా ధర రు. 10 లు.

ఇడియూగ్లేసు కిడ్నీ, లిమిటెడు, డైరెక్టరులకు

అయ్యి,

నేను లేక మేము కొనబడిన వాటాలకు వాటాకు రు. 2 ల వా. మొదటి వాయిదా సొమ్ము కంపెనీ వారికి పంపితిమి. ఆవాటాలను నా లేక మాపేర నమోదు చేయవలెనని నేను లేక మేము కోరెదను. లేక ము అన్ని వాటాలను మిరియ్యనివో కొన్ని వాటాలపైన నియ్యగోరెదను లేక ము. 27.9.19 వ తేదీ గల ప్రోవైడ్మెంట్ మరతులకును అర్హికిల మెమోరాండముల మరతులకును అంగీకరించితిని లేక మి గాని నా మాపేరులను నమోదుచేసికొనుట కధికార మిచ్చుచున్నాను లేక ము. వాటాల నిచ్చిన సంగతి తెలిగానే పంపవలసిన మొత్తమును వాటాకు రు. 2 ల వంతున పంపుట కను దరిమిలా వాయిదాల మొత్తమును సరిగా పంపుటకును అంగీకరించెదము.

సంతకము.....
పూర్తిచేయ.....
చిలకము.....
చివరము.....
తేది..... 19 .

మదరాసు అందు సదరక్రమరాట రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాగ్నోరేటు చేయబడినది)

నో టీ సు (1817)

1919-వ సంవత్సరము అక్టోబరు నెల 15-వ తేదీ బుధవారము ఉదయము 8 గంటలు 40 నిమిషములకు మద్రాసు గవర్నరుగారు సెంట్రలు స్టేషనువద్ద బహిరంగముగ దిగు సందర్శకులను ఆ రోజున నెం 21 రు రాయిచూపు ప్యాసంజరు బండి సెంట్రలు స్టేషనునుండి ఉదయము 8 గంటల 30 నిమిషములకు బయలుదేరుటకు బదులు 8 గం 25 నిమిషములకే బయలుదేరును. ఈ బండికి పోవునట్టి ప్రయాణికులు 8 గం 10 నిమిషములకే టిక్కెట్టులను కొని, సామానులను బుక్ చేయవలెను. 8 గం 15 నిమిషములకు లోపల వారి వారి జాగాలలో కూర్చొనవలెను. ఈ నోటిసుకు వ్యతిరేకముగా నడుచుకొను నట్టి ప్రయాణికులను స్టేషను ఆ వ ర ణ లో ని కి రానీయరని ఇందు మూలముగా ఎల్లరకు తెలియజేయుచున్నాము. మఱియు 1919-వ సంవత్సరము అక్టోబరు నెల 15-వ తేదీ ఉదయము 6 గంటలు మొదలుకొని 9 గంటలవరకు నెం 1 రు ప్లాటుఫారము అచ్చట యుండు ఆసీనులు కనులు జరుగకుండా మూసి వేయబడు నని అందరును తెలుసుకొనవలెను. ఫోర్టు సెంట్రుజార్జి గెజెట్టులో ఈ విషయమై ప్రకటన చేసిన నిబంధనల ప్రకారము వచ్చువారు మాత్రమే శ్రీ గవర్నరుగారిని చూచుటకు నెం 1 రు ప్లాటు ఫారముమీదికి వదలిపెట్టబడుదురు.

ఇప్పుడే ఫాంటెక్ పేనాలు వచ్చినవి.		
బ్లౌక్ బర్డు రు. 8-4-0	స్వెట్టాక్ నెం. 210	రు. 8-12-0
స్వెట్టాక్ రు. 6-4-4	డిటో 205	2-8-0
వాటర్ పెంక్ 6-12-0	డిటో 200	1-12-0

గిరి బ్రదర్సు, స్టేషనరీ, ట్రిప్లికే, మద్రాసు.

సమకాలికాభిప్రాయములు.

“సమైక్యత అంతరించినది.”

ఇంగ్లాండున జరిగిన రైల్వేపనివారి సమైక్యతనందు తెల్లబొమ్మలుబయటకొచ్చుచు, బొమ్మనీకేరకులయొక్కయు బలమును కలిపింపబడినది. ఎవరు విజయముందిరి? ఈ తేజమున నిన్నుబాతులున్నారట కల్ల. మద్రాసు దక్షిణపొందు స్థానమున కొన్ని ప్రజేములయందు మాత్రము నిన్నుబాతులు అత్యున్నతస్థాయిల వారై యున్నాడు. ఇట్టివాడే ఇంగ్లాండుస్థానమున దేశములందు లక్షలకొలది యున్నాడు. వీరు మానవులుగా కూడ గణించబడుటలేదు. ధనవంతులును అధికార గర్వమును అను ఆంగ్లో-హైదరాబాద్ ప్రజలవారు కార్మికులకు అగౌరవభావముతో కూలనాడెదరు ఈయన యుద్ధము కార్మికులకు వారి నిజస్థితిని తెలిజుబరచినది. పొట్టుకూటికిని కట్టుబట్టుకున చివరకుండు వారు కష్టపడుచున్నాడు. ధనవంతులును, మధ్య తరగతి వారును నజీక్ ప్రముఖులు ను ధనాధికార సంపదల చేతుల కూగుచుండుచుండుచు. ఇట్టి పరిస్థితుల చూచి ఏ కార్మికుల కోర్కెకొనున? ఇదియే సమైక్యత యుద్ధము కారణము. రైల్వే పనివారు వేతనములకొరకు చేయవలయు పనిచేయు గంటల రద్దీంపముని చేతుకొని. ఇట్లు చేయుటచే ధనికులు అధికముగా పన్ను చెల్లించవలెను. దొరతనమువారు ధనికులపక్ష మవల. బియ్యముచే నిరక గొప్ప కలనాను జరిగినది.

ఇందు నిశ్చయముగా జయించినవారెవరు? దొరతనము వారికి బ్రాహ్మణసంఘమువారు మిక్కిలి తోడ్పడిరి. ‘దెయిలి హెరాల్డ్’ అక కార్మికులకెత్తికొన్న ఇంకొకటి లన్నియు సమైక్యత నాడుకులను దూషించినది ఇట్టివాడు బాల్లి విక్టోరిని ను వీరవేళకడకాచూపరాదనియు ఘోషించినది. దొరతనమువారు అవంతముగ శక్తిసంపద గలిగినవారు. సమైక్యత చేయువారు కూటికిలేని వీరజనులు వారి సంఘము మూలధనము లేనియెడల 8 రోజులుకూడ పట్టుదలతో సమైక్యత లేకు. అన్ని విషయములందును దొరతనమువారితో కార్మికులు

పోరాడ ఎట్టి శక్తియు లేనివారు. ఇట్టి ఉట్టిలను చూచి అందరు ఆశ్చర్యపడిరి. కార్మికులందరు స్వాతంత్ర్యమున యుద్ధముచేయుచున్నారను భైర్యముగలవారగుటచే దైవము నేనమ్మి ఎదుటికత్తులువారధిక శక్తివంతులైనను జంకక, తుదకరకు, భైర్యముగ ప్రవర్తించిరి.

ఆంగ్లవార్తాపత్రికలు దొరతనమువారు గలిగిరనుట నమాజము. సంధిమరత్తు లిందుక గమనించెదము!

దొరతనమువారు, సమైక్యత చేసినవారు తిరిగి పనిచేయ మొదలిడనియెడల ఎట్టిమరతులను గాని అంగీకరింప మనిరి. జీతములు ప్రభువును హెచ్చుచేసిన గాని పనులలో చేరమని కార్మికులు పట్టుపట్టిరి. ఉభయము దృఢభావముతో కట్టు వడిలరైరి. దొరతనమువారు తేజమున సంగ్రామము జరుగునని ఎంకి పారసేనకు కూడ ఏర్పాటు చేసిరి.

అందరికి ఆశ్చర్యము గలుగునట్లు గవర్నరు మొంటువారి కనుకూలముగు మరతులపై సమైక్యత వారు రాజీదీసికొనిరిని రింగ్రివాల్తలు ప్రకటించబడినది. సమైక్యతవారు తిరిగిపని యందు ప్రవేశింపనియెడల ఎట్టిలంకల సంగీకరింపమని దొర తనమువారు చెప్పి యుండి-గదా! వారట్లే చేసిరి.

సమైక్యతవారివారు పనిచేయు వారంభించిరి. దానికి ఫలితమేమి! యుద్ధమునకు యుండున్న జీతమున కన్న నూటికి నూరుపది వంతున జీతము లధికము చేయబడినది. సమైక్య త్వవారిని రోజుల కన్నటికి జీతము నియ్య సంకీర్తించిరి. ఈ విషయము దొరతనమువారివా లేక కార్మికులవా!

ఈ కలనానుకులన బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు గొప్ప వారేకాక బుద్ధిగలవారను విషయము కూడ నిరూపితమైనది. అంతఃకలనా సమయములందు, తెలువరకు దిగించుకు. బిరిష్ సమస్య సందర్భమున తేజమున గొప్ప అంతఃకలనా యుద్ధమిందు నూచనము పొడగట్టె అప్పుడు జెప్పని యుద్ధము ప్రారంభ మయ్యెను. ఈ గొప్ప యుద్ధమునందు విషయములకుటయు సమస్య మగు అంతఃకలనానుకులు అన్ని తెగలవారును వలది నేన నాభావముతో పాటుపడిరి. అట్టి మేధాశక్తియే ఇప్పుడు కూడ బ్రిటిష్ వారు వెల్లడిచేసిరి. — ఆచ్యుతబాబు కత్రిక.

భాగ్యవంతు లెవరు ? ఆరోగ్యవంతులే. (1945)

ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు.

వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృతము	1 అమృతములకలెలము	జంబీరరసము	మంచానలేపము
6 బొమ్మలు 8-4-0	6 బొమ్మలు గల సీసా 1-0-0	ఉష్ణముల బోగొట్టుకు	తామర కణములు
8 బొమ్మలు 1-12-0	8 బొమ్మలు గల సీసా 0-8-0	సీసా కు. 0-10-0	దక్షిణ కు. 0-10-0

ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింక ననేకములు గలవు.

ప్యాకింగు - పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగ్ ప్రతులు ఉచితము.

తండ్రి చిలకము:
పండిట్, మదరాసు.

మేనేజరు, ఆయుర్వేద వాక్రమము, మదరాసు.
55, ఆచారపురం పేట, మదరాసు.

కామినియా ఆయిలు (కెబిస్)

తలవెండుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి వానిని బాగుగా మెరుకుకు తగిన శక్తి లీతలను నెరుండు కలవు. యుండుకు పోగొట్టుకు. శిశుజనులకు వల్లు వంటి మెత్తదము నిచ్చును. మెదడునకు చాలవల్లదమును కలిగించును. తని మొద గుటకలన కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును.

కామినియాఆయిలు తలను నెలన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. స్త్రీలకును పురుషులకును పెక్కుమందికి మహోపకారము సేసరించినది.

నేను దీని నుపయోగించిచూచుదు.

వెల ఒకబుడ్డి 1-0-0 ని. పి. చార్జీ 0-5-0 అనాము.
యూనుబుడ్లు 2-10-0 ని. పి. చార్జీ 0-12-0 అనాము.

సోల్ ఏజెంట్లు:
ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ,
155, జుమ్మామసీద్, బొంబాయి.
(D 126 W 100)

గోదావరి లంకల రయితలనభ.

(మాస్ట్రోయిల్లేఖకుని వద్దనుండి)

అలమూరు, అక్టోబరు 9:— నిన్నటిదినము సాయం కాలము 8 గంటలు మొదలు 7 గంటలవరకు గోదావరి జిల్లా లంకలరయితలు శ్రీరాజా కాకర్లపూడి జగన్నాథరాజు బహద్దరుగారి హాజరీలో మహారాజశ్రీ చింతల వెంకయ్యగారి అధిపత్యమున సభ కూడి లంకలపాటలను గురించి దొర తనయువారు మార్పులచేసిన నిబంధనల యొక్కయుక్తములను సాధకపాధకములను చర్చించిరి. 22 గ్రామములనుండి 50 ప్రముఖు లగురయితలు హాజరైరి. ఈసభకు జిల్లాసంఘ సంయుక్త కార్యదర్శి దుర్గిరాల సూర్యప్రకాశరావుగారు, కోటిపల్లి నుండి చిలుకూరి శేషగిరిరావుపంతులుగారు, రామచంద్రపురం తాలూకా సంఘకార్యదర్శి శోభ్యుల రామచంద్రరావు పంతులుగారును దయచేసిరి. లంకలను క్రొత్తవరతులమీద అమర్చుటను గురించియు దీర్ఘకాలపు గడువుమీద పాటలు పాడించుటను గురించియు, స్వయముగా విచారించి దొరతన మువారికి నివేదించుటకు చెన్న ప్రెసిడెన్సీబోర్డు మొదలు హాస రేణిలు సేల్ లాయిడు దొరగారు గోదావరి జిల్లాలో 14-వ తేదీ మొదలు 28 వ తేదీవరకు సంచారము చేయుదురు. ఆ సమయమున జిల్లా లంకలరయితల అభిప్రాయములను కలెక్టరుగారు తెలియగోరెనందున జిల్లాసంఘమువారి సభ వేర్పాటు చేసిరి. రివియూబోర్డు మొదలుగారు విచారించబోవు విషయములను, వానిని గురించి లంకల రయితల తీర్మానములను క్రింద వివరించుచున్నాను:—

(1) ఇంతవరకు అమరకములలో నున్న విస్తీర్ణమున కద నయుగా నిజమైన నుంచబడిన లంకభూమియొక్క యొక్కవ భాగమును కూడ డి॥ పి॥ డబ్లియువారు తిరిగి కావలసినప్పుడు ప్రవేశించుటకుఁ దీహక్కుగల పద్ధతిని అమరకమున కిచ్చుట సాధ్యము కాదా!

తీర్మానము:— ఒక లంకలో డి॥ పి॥ డబ్లియువారు తమకు కావలసినప్పుడు సవ్యమునకు కంపెక్షన్ యిచ్చి తిరిగి నుపద్ధతిని నిజమైన భాగము సహా యావత్తు విస్తీర్ణము వలము పాటలలో చేర్చుట యుక్తియైనది, మరియు నట్టి యాక్రమణప్రదేశమునకు దామాషాయొక్కను, దామాషాయా వలంపాటు మొత్తమును తగ్గించుట యుక్తమని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(2) సర్వేకోలతల నిర్ణయింపబడిన విస్తీర్ణమునందు, ఎకరమునకు లేక యెకరముల కింతయని స్థిరముగా కొన్ని కట్టల వచ్చునా? అలాగున కొత్తకట్టినపక్షమున అన్ని లంకభూముల మీద నొక్కరీతిని సమానకొన్ని రేటు విధింపబడవలయునా?

తీర్మానము:— సర్వే క్రమముగా జరిగి విస్తీర్ణము సరి గా నిర్ణయింపబడినప్పుడు ఎకరమునకు ఇంత కొన్ని అని గవర్నమెంటువారు నియమించుటకు మా అధ్యంతరము లేదు. సమీపపు ప్రయత్నము లంకల విస్తీర్ణము సరిపాడు తగాదాల గవర్నమెంటువారు తీర్చి రేటు నిర్ణయింపవలెను. ఒక లంకకును మరియొకలంకకును భూసారమునందు పంటల దిగుబడి యందు చాలక తేడాలు కలవు. ఇంతవరకు లంకలపాట మొత్తము కేవల భూసారమును బట్టి యుండున్నది. కాబట్టి ఒక్కొక్క లంకపాట మొత్తమును పుచ్చుకొని అలంకకు ఎకరము రేటు నిర్ణయించుట న్యాయము. కాని అన్ని లంకలకు కలపి యొకముగ యావత్తే రేటు నిర్ణయించుట రయితలకు లాభకరము కాదు.

(3) ఆవశ్యక రేటు వసూలుచేయుట సాధ్యమయ్యే లాగు అమరకమున కిచ్చే ఖండములలో (లాట్సు) నుంచి లేక చెడ్డ భాగములు చేరి యుండులాగున వానిని పంచ కూడగా?

తీర్మానము:— ఇదివరలో లాట్సుగా వేర్పడి పాడబడు చున్న గ్రామము లంకలను లాట్సుగాను, మిగత గ్రామముల తాలూకు లంకలు ఆగ్రామపు మొత్తము లంకగానుగాని వాని నొక ప్రస్తుతపు పిటిలు మెంటు రేట్లకు మించకుండ భూసార మును బట్టి కొన్ని నిర్ణయింపవలెను.

(4) మొత్తము సొమ్ము వేలంపాటువలనగాని, టెండరు మొత్తముగాగాని నిర్మాణముచేయుపద్ధతిని సాలీయానా యొక గ్రామము నందుగాని కొంత సొమ్ము చెల్లించునటుల యేర్ప గని లంకలను కొన్ని యెండ్ల వరకును అమర్చవచ్చునా?

తీర్మానము:— సాలీయానాకొస్తుకు అదనముగా కొంత పాట మొత్తము కూడా చెల్లించుపద్ధతిని అమరకముగ చేయు టకు అధ్యంతరము లేదు. ర్యాలి, పూబలంక వాడపల్లి లంకల వలెనే ఇతర లంకలను, 20 సంవత్సరములకు తక్కువగాని

వరకుగ నుంచవలెను. సదరు లంకలలోని తరుగు పెరుగుల వలన కలుగు లాభనష్టములు రయితలకే హక్కు కలిగియుండ వలెను. మరియు నీ లంకలలో పాదులవల్ల నేవ్యము, అవసర ము వచ్చినప్పుడు పయోగించునట్టి కుండపోత, గూడలోడు, వగయిరాలకు నీటిపన్నును వసూలు చేయకూడదు. అది ఇంత వరకు యజారాలలోవలె, యిప్పుడు కొన్ని రేటులలో చేరియు న్నట్లు లెంచవలయును. సదరు లంకలకు ప్లాను దాఖలా హక్కు లకు మించి, యేలంకను పట్టి పెరిగిన లంక, అలంక యజారా దారునకు భూమిస్థితిని పట్టి కొన్ని నిర్ణయించి యాయవలెను.

ఇదిగాక నీక్రింది విషయములను కూడ విన్నవించుటకు తీర్మానింపబడినది.

(5) లంకవ్యవసాయమునం దేశారణము చేతనయినను ఇజారాదారునకు నష్టము వచ్చిన దని చెప్పి కొంత కొన్నిను తగ్గించు మని కోరినప్పుడు అట్టికోరిక మంజూరుచేయకూడదు. వరకు అమలు జరుపవలసినది. అట్టి సమయములందు లంకను తిరిగి గవర్నమెంటువారు వేలము వేయించవలెను. (చ) సెటి

లు మెంటు చేయించి వేలం వేయించు లంకలుగాని ఇదివరకు నున్న పద్ధతిని వేలం వేయించు లంకలుగాని బహిరంగవేలము లో వేలం పాడించవలసినదే గాని టెండరు పూర్వకముగను, దరఖాస్తు పూర్వకముగను, ఏయజారాదారునకు నెన్నడు నీయకూడదు. (ట) ఇప్పటి కొన్ని లంకల అమరకు పద్ధతి వలన ననేక నష్టప్రాంతగ్రామముల రయితలు కడుబీదస్థితికి వచ్చుటయే గాక, వారివారి గ్రామసరిహద్దులలోగా సంతకీణ కొరకు వందలకొలది యెకరములభూమి యుండియు పల్లపు తాలూకా గ్రామములలోవలెనే మన్యప్రాంతములకు పశువులను మేతకు తోలుకొని పశునష్టమును ధననష్టమును పొందుచున్నందున, 1886 వ సంవత్సరపు సెటిలు మెంటు రిపోర్టులో అప్పటి డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు వ్రాసియున్న ప్రకారము అంతసమీప గ్రామములవారికి ఆపాటలను భూయపర్చుచున్నయెడలను లేక యొకరా కొన్ని కట్టి యిచ్చినయెడలను ప్రజల దారిద్ర్యమును తొలగించి దొరతనమువారు ప్రజల కృతజ్ఞతకు బాత్రు లగుదు రని యీసభవారు విన్నవించుచున్నారు. (థ) లంకలను

సెటిలు మెంటు కొన్ని కట్టి వైగా వేలం సొమ్ముపుచ్చుకొని యిప్పించేటప్పుడు, ఇదివరలో గవర్నమెంటు జిరాయిత్ హక్కులవలెనే కాక్వోహక్కుతో యిప్పించుటలు దొర తనమువారు యోచించవలె నని యీ సభవారు కోరుచున్నా రు. (డ) ఇజారాకాల ముఖరయ్యేలోగా లంకమీదనుండు అన్ని మొదళ్లను, వేళ్లను, ఇతర కొయ్యగాలు మొదళ్లను ఇజ రాదారుడు తీసివేయవలెనను వరకును తప్పించవలెను. ఇంత వరకు క్రొత్త యజారుడు దీనివలన తనకు నష్టము యిబ్బంది కలిగినని మొర వెట్టి పరిహారము కోరియుండలేదు. గవర్న మెంటు వారు యిప్పించలేదు. కన్వల్యెన్సీ యలాకావా రిమిషమీద కొన్ని వేలం డిపోజిట్టు మొత్తము జరిమానాగా తీసికొనుట కిది యొక అవకాశముగా నున్నది గాని వారా జరిమానా సొమ్ముతో అడ్డములు తీయించి క్రొత్తపాటదారునకు లంక నప్పించినట్లు మేము యెరుగము. కాబట్టి యీవరకు అనా వశ్యకము.

మచిలీపట్నం డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C. 1017 of. 19

వాది:— మాటూరి శుబ్బారావు.
ప్రతివాది:— ఉదయగిరి రామచంద్రశెట్టి.
ప్రతివాది వాదకర్త వాడుకన్న భారాభావకు లాకి రు 14-10-6 లకు వాది ప్రతివాదిమీద నై నెంబరెవ దావా దాఖలు చేసి వాద. 1వరు వాదా 20-10-19 తేదీనాటికి వాయి దా ఆయిపున్నది. వాయిదాకు ప్రతివాది హాజరుకానియెడల దావా ప్రకారం వాదికి డిక్రి ఆవున.

తురగా లక్ష్మీనరసింహారావు,
(1825) స్టేడర.

మంచి తరుణము! [1761

ఈ ధరలు ఏడుదినములపాకే యుండును.
మాద్య చాల మొత్తము నిలువదున్నందున ధరతగ్గించి విక్రయింప బూనితిమి. ఎన్ని ఇంచి వర్తమా కావలయుననినను దొలగిన. 6 దినముల కలరు వర్తమా కలవు.
కలరు వర్త 1-కి 1-12-0, కేంబ్లే చీటి వర్త 1-కి 1-12-0 కాకి కలర వర్త 1-కి 1-12-0. అనామదాదారు ధోవతి 6 మూరలు పాడుగు 8 మూరలు వెడల్పు కల 2-12-0. వర్త 1-కి 2 పి చాన్ 0-4-0; 8 కొనిన పోస్తేజ ఇవాను. చిరునామ: కొర్నాటు పట్టుబిలి వ్యాపారులు, 272 సంలుప్పీలు, మింటులిల్లింగు పోస్టు, మద్రాసు.

వెద్దాపురం డి॥ ము॥ కోర్టులో.

సాఫ్ట్ 715/1919.

వాది:— సెల్వే సరసింహ్యం సా॥ ఆరెంపూడి, అన్న వరం.

ప్రతివాది:— చొక్కా యల్లయ్యకొడుకు సోమయ్య. యీ నెంబరు వాదివేర యీ ప్రతివాది 4-9-15 సం॥ రం తేదీని వ్రాయించి యిచ్చిన నోటు లాకి రు 61-0-0 అగ్గ దావాచేయగా ది 10-11-19 సం॥రం తేదీకి వాయిదాపడినది ప్రతివాది బర్నాయిలాకా కైటపులూరుండి శమసుపుచ్చుకో నందున సదరు తేదీకి కోర్టుకు హాజరు వాదించుకోవలెను. లేనియెడల యొక్క పాస్ పోర్ట్ జేయబడి డిక్రి కాబడునని యిందు మూలముగా తెలియ చేయబడవలెను. (1824)

వెద్దాపురం శలసాక సత్యసూరాయణమూర్తి.
10-10-19. వాదితరపున స్టేడర.

ధనవ్యయము లేని మీ దేశ సేవను

పరీక్షించెడి ప్రకటనము.

ఆంధ్రభాషా వత్రికా చందాదారులకు

సోదరులారా! మీరొక గంటకాలము దేశ

సేవకై వినియోగపరచెదరా?

దేశ సేవ అంబరూపముగా వచ్చింది. ప్రస్తుతము దేశాభివృద్ధికై అనేక విధములు పాటుబడుచున్న మనదేశ భాషా వత్రికా సత్య గాభిర్వర్ధిని బొందక యథాస్థితియందు న్నది. అందుచే ఆంధ్ర, కృష్ణా, తీర్థకర, వత్రికల చందాదా రులందరు ఫలావేత్త రహితముగా తమతోపాటు ఒకనూ రన చందాదాతని ఆయా పత్రికలకు చేర్చి వత్రికాధికారు లను పోల్చినావకప కోరుచున్నాను. ఎవరు ఎప్పుడు ఎక రిని చందాదాతలనుగా చేర్చునది పాతకులకు హెచ్చరికకు గాను వత్రికాధికారులు వారికి తమ వత్రికలయందు వత్రికీం పగలకుగాన మీరు విజయదశమి మొదలు కొత్తవారిని చం దాదారులనుగా చేర్చు బాధ్యితులు. స్వశోభమువాడుకను మనవరకు.

ఇట్లు విన్నవించు విధేయుడు.
1807 ముక్కున చిన్నవీర్రాసా.

Beauty is the Heavenly Boon

It can only be obtained by beautifying the hair and our preparation is the only one which has helped throughout use only 490

Parastan Hair Oil (Regd)

It makes hair soft and shining. It also strengthens the roots of hair

TAKE LADIES EARNED CARE
to use our Parastan Oil for keeping your brain cool, 490

Price Re. 1/- Postage Extra

Agents:—
F. Hassanali & Co.,
51, China Bazaar, G. T. Madras

NOTE:—Please try Parastan Liquid Soap Re. 1-0 0

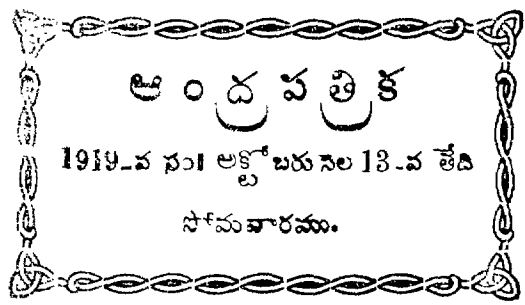
సర్వవృద్ధిక విషనండిని.

(రిజిస్టర్డ్ డ్రగ్స్ మాడర్క్) 526
చు॥ భూమిలో వచ్చువాడు సంతోషముతో పోవుదురు.
గుణము లేదని రుజువుచేయువారలకు రూ 100 ఇవాం.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునందుండ వలసిన ముఖ్యవృద్ధిము. అండ్ల యూనాని, హోయతై ద్యులచే తొగ ద్రాగించబడియున్నది. ఎన్ని దినము లుండునను మందు గుణమునూడు. తేలవకు మాత్రమే కాక ఎంక, కక్క, పాను, జట్టి మొదలగు నివసంతువుల కాటులకు నువయో గించును. కల సాకెట్ 1-కి 0-8-4 పోస్తేజ 0-8-0. 1 దజకా సాకెట్ కల రూ 5-0-0. పోస్తేజ నేలు. ఒకసారి 2 ప్యాకెట్లు తిప్పించుకొనువారికి పోస్తేజ ఇవాం కర్రకులకు 100కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును. తిరునామ:— ధనలక్ష్మీ కం పేని, 16 కంకటేశుమ్మి నది, సోరాకేట పోస్టు, మద్రాసు.

(వదర్శింతురు. (1828)

ఆంధ్ర దేశము:

ప్రత్యేక సహకార సభ

ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేక సహకార సభ యవసరమని ఆంధ్రప్రజలు తెల్లరంగీకరించిన విషయము. ప్రభుత్వాంధ్రదేశ సహకార సభ విజయవాడలో జయప్రదముగ జరుగుట జూడ, ప్రత్యేక సభ యావశ్యకమని కరణాలకులము కాగలదు. కాని చెన్నపురి సహకార కరణాల వర్తమాన పత్రిక మాత్రముల దలంచుట లేదు. ప్రత్యేక సభావశ్యకత నా పత్రిక గ్రహించ జాలకున్నది. ఆ పత్రికా వ్యాసమును వేరొకచో బ్రచురించితిమి “సభలో జరిగిన చర్చ మాత్రము చాల ప్రశంస నీయముగ నున్న” దనియు, “సభ చాలదివ్యముగ జరిగె” ననియు, నీ పత్రిక అంగీకరించుచున్నది. ఆంధ్రోద్యమములో, నీ సభగూడ చేరియున్నదని, అభ్యుత్థులగు వి. రామదాసు కంతులుగారు తెలుపుటచే, నీ పత్రికకు మనస్తాపము గలుగుచున్నది. “సహకారోద్యమమును భాషాప్రయుక్తముగ జేయవలయునను మాటల కేమి అర్థమో మాకు తెలియకున్నది. భాషాప్రయుక్తముగ సహకారోద్యమము నెట్లు వర్ణింపవలయును? కొన్ని ప్రదేశములుగాని, జనసమూహములుగాని సహకారోద్యమమునం దెవరియే విషయమునం దేని చాల వెనుక జడియుచునట్లయిన వాటి నభివృద్ధి నొందించుటకు విశేష ప్రయత్నముల నొనరింపవలయునన్న భావగనుండగలదు. అందు భాషాప్రయుక్త వశ్యకత యెదియు మాకు గన్పించకున్న”దని ఈ పత్రిక ప్రాయశ్చయించుచున్నది. కాని అధ్యక్షకోపన్యాసముల నీ పత్రిక శ్రద్ధతో జదివి యున్నచో, సందియములు దొలగియుండెడివి. ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రనిర్మాణమున బెడరేడి ఈ పత్రిక, రాష్ట్ర వశ్యకతకు కారణ మెద్దియో గ్రహించినచో, ప్రత్యేకాంధ్ర సభా విషయమై భయము జూసి యుండెడిది.

ప్రత్యేకముగ నాంధ్రదేశ సహకారసభను నెలకొల్పవలసిన యావశ్యకతను ఆశ్వాసపూర్వకము లీ క్రింది రీతిని నిరూపించి యుండిరి.

“మన క్రతుత్వమువారు మనకు గలపురుషుల హూణవిద్యాభ్యాసమువల్ల నేమి స్వాతంత్ర్యమే కరమావధిగ గల పాశ్చాత్య ఆదర్శములు రగొల్పిల్పిన నవినోదము చేత నేమి మనదేశములో జాతీయభావము ప్రకృతమున ఆంగ్ల విద్యాభ్యాసకులలో పొడగట్టినది. అది క్రమముగ గ్రామములకును పల్లెలకును వ్యాపించి అక్కడి జనులలో సంఘటనము గావించుచున్నది. అది వ్యాప్తము నొందుకొలది, ఏమి చాలవఱకు ఆంగ్ల విద్యా విహీనులగుటచే తమ భావములను దేశ భాషలద్వారా పొందజూచుటయు తమ యాదర్శములను దేశీయమార్గముల సాధింప ప్రయత్నించుటయు తలపించి దేశభావల ప్రచారమునకును వాటి పునరుద్ధరణమునకును అవకాశమును అవసరమును కలుగుచున్నది. రాజ్య పరిపాలన మంతయు దేశభాషలలో జరుగవలెనను వాంఛ యెల్లదల కనుపట్టుటయేగాక ఇందునకు ముఖ్యసాధ

నము భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభాగమునియును స్పష్టముగ నూచింపబడుచున్నది. అట్టి సందర్భములో ముఖ్యముగ గ్రామప్రజలకును రైతులకును నిన్నుజాతులకును సంబంధించు ఈ సహకారోద్యమము భాషాప్రయుక్తముగ నడువవలెనను వాంఛ యెంతయు సహజము. అయ్యది త్వరలో కార్యరూపమును దాల్చునటులు తాముచిరు ప్రయత్నింతురు గాక!”

పై వాక్యములు ప్రత్యేక సభావశ్యకతను తేటపరుచుచున్నవి.

మద్రాసులో జరిగిన రాష్ట్రీయ సభాకార్యక్రమ మాంధ్రుల కరణ్యరొదనముగ నుండెననుట వింతగాదు. ఆంధ్రదేశములో ఆంగ్లవిద్యాకరిజ్ఞులములే కరణులు దేశీయోద్యమములలో నుత్సాహముతో పాల్గొనుచున్నారు. అట్టివారు సభల నలంకరించినపుడు, ఆంగ్లభాషలో కార్యక్రమము జరిపెడి మద్రాసుసభలలో పాల్గొనుటకు వారికి వీలుండదు. వారి లాభముకొరకు ఒకటిరెండు ఉపన్యాసములను తెలుగులో నిష్పించినను ప్రయోజనము గలుగదు. చెన్నరాష్ట్రీయ కంఠకును సంబంధించిన సభలలో ప్రచారమున నున్న నాల్గు భాషల నుపయోగించుట పొసగదు. ఆంగ్లభాష నుపయోగించుచో, జనసామాన్యమున కది బోధపడదు. అందుచే ఏ భాషాభాగమువా రాభాగమునకు ప్రత్యేకసభల గావించుకొనుచో, సభ్యులు కార్యక్రమమును నులభముగ గ్రహించి వాటి యందు శ్రద్ధవహించగలరు. మద్రాసు రాష్ట్రీయసభలలో గాన్పించని యుత్సాహము, ఆంధ్రసభలలో వెల్లి విరియు ననుటకు సందియము లేదు. ఇప్పటి వద్దతిన మద్రాసు రాష్ట్రీయసభ నెన్ని వత్సరములు నడిపినను, ఆడంబరము జరుగుట దప్ప, సభనడుపు వారికి గాని జనసామాన్యమునకు గాని సహకారోద్యమచ్యాపకమునకు గాని విశేష లాభము గలుగదు. అందుచే, ఆంధ్రులు ప్రత్యేకసహకార సభ జరిపి, చెన్నరాష్ట్రీయ కంఠకును మార్గ దర్శకులయిరి. ఇందులకు, వారి నభినందించుటకు మారుగ చెన్నపురి సహకార వర్తమాన పత్రిక సభాప్రయోజనమును సహితము శంకించుట చోద్యమగుచున్నది. ఆంధ్రోద్యమపు ముఖ్య దేశము, జనసామాన్యమున ప్రబోధము గల్గించుటయే. ఆంధ్ర రాష్ట్రనిర్మాణ మిందుకొకసాధనముగ మాత్రమే నెంచబడుచున్నది.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రీయశ్యకతను సామాన్య జానసభయందు నిరూపించుటలో మానసియు లగు వి. యన్. శర్మగారు క్రజాప్రబోధమున కిది ఎటుల తోడ్పడునో వెల్లడిజేసిరి. ఈ కారణములు, మాంబుఘట్ట నివేదికమునం దనుసరింప బడివి. సుస్మరణపు చట్టములో, నూతనరాష్ట్రనిర్మాణమును ప్రజేచ్ఛ ననుసరించి గావించుటకు సౌకర్యము లొసగబడినవి. అందుచే నాంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము త్వరలో సఫలము గాక తప్పదు. సహకారసభకు రాజకీయవిషయములతో ప్రసక్తిలేదు గనుక, రాజకీయకారణములచే నుపసాదింపబడిన ఆవాదన తనకు నచ్చునటుల, సహకారవర్తమాన పత్రిక ప్రాయశ్చయించుచున్నది. ఇరువదవ శతాబ్దమున, రాజకీయవిషయములను, తదితరవిషయములనుండి రాతిగోడలతో విడదీయనొచ్చెడి ఈ పత్రికోద్దేశము లతిదిగ్రహములు. ప్రాతఃస్మృతి తెలులున్నను, సంస్మరణ ప్రవేశానంతరమయినను రాజకీయవిషయములకును తదితరవిషయములకును తీవ్రభేదములుండజాలవు. భిన్నదృక్పథములతో జూచునపుడవి భిన్నవిషయములుగ గాన్పించినను, వాటి నొకదాని నుండి వేరొకదానిని ఖండితముగ విడదీయ వీలు

లేదనియు, నొకదాని యభ్యుదయము మీదనే, వేరొకదాని యభ్యుదయ మారాధనగడి యుండుననియు తేటపడగలదు. రాజకీయోద్యమమైనను సహకారోద్యమమయినను, ప్రజాభ్యుదయమునే ఆశించుచున్నది. భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రనిర్మాణము ఆంధ్రదేశభ్యుదయమున కవసరముగు నన్ని యుద్యమములను ప్రోత్సహపరచి, ప్రజలలో నూతన ప్రబోధమును గలిగింపగలుగునటుల నిశ్చయము.

ఆంధ్రమండలముల నన్నిటిని గలిపి నొకరాష్ట్రముగ నింకను నిర్మింప నపుడు, ప్రత్యేకపు రిజిస్ట్రారును నియమించవలెనని గోరుట ఏటివ్యాయమని, ఈ పత్రిక విశ్లేషించుచున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ స్థూలముగ నిర్మించబడక పోయినను, ఆంధ్రదేశమును పదము ప్రజలచే మాత్రమే గాక క్రధుత్వాధికారులచే గూడ వాడబడుచున్నది. వ్యవహారమునందు, ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేక వ్యక్తత యంగీకరింపబడుచున్నది. జానన సభల ఎన్నికలలో, తెలుగుమండలములలోని జమీందారులు, భూస్వాములు, మహమ్మదీయులు ప్రత్యేక ప్రతినిధుల నెన్నికొనుచున్నారు. కాంగ్రెసు సభ భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర నిర్మాణము గూర్చి తన యభిప్రాయమును తెలుపక పోయినను ఆంధ్రరాష్ట్రీయమునకు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సంఘము నొసగినది. మత, సాహిత్య, సాంఘిక, రాజకీయసభలు, ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేకముగ నేర్పాయి జేయుటకు చున్నవి. అట్టితర, సహకారసభను ప్రత్యేకముగ జరుపుట యొకవింతలోనిది గాదు. ఇతియగాక, ఆంధ్రదేశము పెద్దదేశము. భాషాసాంప్రదాయము లాంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేకముగ గలవు. అట్టితర, మద్రాసు రాష్ట్రీయసభ చెన్నరాజధాని వ్యవహారముల నన్నిటిని విచారించగలుగు ననుట కల్ల. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సహకారసభ, చెన్నపురి సభకు పోటీగా నెలకొల్పబడలేదు. రెండు సభలును సహకారోద్యమమును పెంపొందించుట కే కృషిసల్పురు. ఆంధ్ర సహకారసభను ప్రత్యేకముగ నెలకొల్పటచే, సహకారోద్యమావలంబనమున చాల వెనుకబడియున్న నాంధ్రమండలములశీఘ్రకాలములో ముందంజవేయగలవు ఏ విధమున జూచినను, ఆంధ్రదేశ సహకారసభ దేశమున కధికముగ మేలుజేయుచు గానికీడు గలిగించజాలదు. “ఆంధ్రదేశ సహకారసభ క్రితి సంవత్సరమును తప్పక జరుగుననియు, దానివలన మంచి సామర్థ్యముగల వారనేక మంది క్రితి సంవత్సరమును సహకారోద్యమమున చేరెదరనియు నిశ్చయించుచున్నారు” మని సహకార వర్తమాన పత్రిక ప్రాసెయి. ఈ పత్రిక కోర్కె సఫలమగు గాక!

ఆగాభానుగారి సాక్ష్యము.

జాయింటు కమిటీవారి ఎరుట, ఆగాభానుగారిచ్చిన సాక్ష్యము ఉన్నతాశయ పూరితముగ ఉన్నది. మిగిలిన సాక్షులవలె, తాత్కాలికపు కోర్కెలను వెలిబుచ్చుటలో పరితనింపక, - మెరికా సంయుక్త రాష్ట్రపద్ధతినగాని, స్వీటుజర్లాండు రాష్ట్ర పద్ధతినగాని, హిందూదేశమునకు స్వకరిచాలన మొసగవలయునని, ఆగాభానుగారు గోరిరి. కరిచాలనపు గమ్యస్థాన మెద్దియో, మాంబుఘట్ట నివేదికా గ్రంథకర్తలు నిర్ణయించ లేదు. గమ్యస్థాన మెద్దియో తిన్నగ నిర్ణయించకపోవుటచేతనే, రాజ్యాంగ సంస్మరణములు సంతృప్తికరముగనుండలేదు. గవర్నరునకును మంత్రులకును సంఘర్షణముగలిగినపుడు, జహుళసంఖ్యాకుల యభి

ప్రాయము ననుసరించి వివాదము వర్జ్యముగావలయు నని వీరు చెలిపిరి. కేంద్ర ప్రభుత్వమున గూడ, కరిపాలనా బాధ్యతను ప్రవేశ పెట్టవలయునని వీరు నొక్కివక్కాణించిరి. సంస్కరణము లలో మార్పుగావించుటకు, కది సంస్కరణముల కన్న నేడు వత్సరముల కొక మారు విచారణ జరుపుట యవసరమని వీరు చెలిపిరి. బిల్లులో విశేష భాగమును నిబంధనలకు విడచి పెట్టుట సమంజసము గాదని వీరి యభిప్రాయము. స్త్రీ స్వాతంత్ర్యవత్సకతను వీరింకొకమారు నిరూపించిరి. ఆగాభానుగారు మితవాదు లయినను, ఆదర్శ వాదులు గూడ నగుటచే, నెక్కుడు ఖండితముగ తమ యభిప్రాయములను వెలిబుచ్చుకొనిరి. మిత వాదులు బిల్లునే కరమావధిగ నుంచుకొనుటచే, కేంద్ర ప్రభుత్వమున సంస్కరణము గోరుట అసమంజస మని, లండను ప్రైము పత్రిక చెలుపుచున్నది. ప్రజాశయములను ఖండితముగ తెలుపని లోకుమునకు ఫలితము వెంటనే గన్పట్టుచున్నది. ఐర్లెండుసమస్య నెలులయినను సంత్పత్తికరముగ వరిష్కరింపవలయునని, ఆంగ్ల దేశీయు లిప్పుడు కట్టుదల జూపుచుండటచే, హిందూ దేశ సంస్కరణపు వర్జ్యము త్వరలో జరుగుటకు వీలు లేదని, మద్రాసు ప్రైము పత్రికకు లండనునుండి ప్రత్యేక లేఖవార్త వంతుబడెను. కాని, హిందూ దేశ సమస్యకరిష్కరము ఐర్లెండు సమస్యకరిష్కరమున కన్న అవసరమయినదని, భారతీయులు స్వదేశమునందును విదేశమునందును కట్టుదలతో చెలుపుచు తమ దృఢనిశ్చయము గనుబరుచుచో, హిందూ దేశ సమస్య త్వరలో వరిష్కరింపబడక తప్పదు. దేశీయుల స్వప్రయత్నముల మీదనే, వర్జ్యవసాన మాధారపడి యుండు నని గ్రహించుట భావ్యము.

వ్యవసాయశాఖ

1918-19 వ సంవత్సరమున, వ్యవసాయశాఖ వారు నెలవేర్చిన కార్యము లంతగ సంత్పత్తికరముగ లేవు. వ్యవసాయమే, హిందూ దేశమునకు ప్రాణాధారము. అయినను ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయాభివృద్ధికై గావించిన ప్రయత్నములు విశేష లాభము నొనగట్టలేదు. రయితులు నూతన మార్గముల నవలంబించుట లేదు. వారి కండుకు తగిన ప్రోత్సాహము గలుగుటలేదు. దేశములో వండిన కంటలు, జనుల అక్కరలకు సరిపోవక ప్రతివత్సరమును కఠినపడినందుచున్నది. జలాధారముల కన్న రైల్వేలపై ధనమధికముగ వెచ్చించబడుటచే, అహరివదార్థ సమృద్ధి కలుగుట లేదు. సంగ్రామకారణమువలన 1918-19 సంవత్సరమున, వ్యవసాయ శాఖోద్యోగుల సంఖ్య తగ్గెను. కోయంబత్తూరునందలి వ్యవసాయ కళాశాలలో, అర్హులగు విద్యార్థులంతగ జేరలేదని నివేదికము చెలుపుచున్నది విద్యార్థులకు తగిన ఉద్యోగములు లభించకుండుటయే ఇందుకు ముఖ్యకారణమని తెలుపబడినది. ఇతియగాక, కళాశాలలో నేర్పడి విద్య కార్యావసరములకట్ల నుపయోగ పడుట లేదని నమ్మకము దేశమున వ్యాపించి యున్నది. కళాశాలయం దుత్తీర్ణులయిన వారు రయితులకు విశేషముగ సాయపడలేని స్థితియందున్నట్లు, జను లనుకొనుచున్నారు. ఈ నమ్మకము నిజమేయగుచో, దేశకరిషితుల కనువగు వ్యవసాయవిద్యను విద్యార్థులకు నేర్పట ముఖ్య వసరము. లేనిచో నట్టివిద్య మిగిలిన సాహిత్య విద్యలవలెనే, జీవితరంగమున కక్కరకు రాక, ప్రయోజన విరహితమగును. సాధ్యమగునంత వరకు, వ్యవసాయమునం దిదివర కనుభవమున్న

వారినే విద్యార్థులుగ జేర్చుకొనుచుండుచో, కళాశాల దేశమునకు లాభకరముగ నుండగలదు. వ్యవసాయ శాఖ వారు, వేర్వేరు మొక్కల కరిశోధనముకొరకు, విశేష ప్రయత్నముల సలిపినట్లు తెలియుచున్నది. చెరుకు, వరిధాన్యము, ప్రత్తి మొదలగు కంటల విషయమై కరిశోధనలు గావించబడెను. కాని, ఈ కరిశోధనలు రయితులకు విశేష లాభము గలిగించినట్లు గాన్పించదు. కరిశోధనా ఫలితములు రహితులకు చెలియజెప్పి, నూతన మార్గములవలని లాభములను వారికి దృక్పథదర్శనము గావించినగాని, వ్యవసాయ శాఖ వారి ప్రయత్నములు సఫలము గాంచనేరవు.

తగిన సమాధానము.

ద్వంద్వ ప్రభుత్వవద్దతి ప్రబలుచో, సందిగ్ధ తరుణములందు కనులు సాగవని, సో మైకేలు ఓష్యయరుగారు జాయింటు కమిటీవారి ఎరుట సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఇందుకు సమాధానమిచ్చుచు, ప్రైము ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక యిటుల వ్రాసెను: "ఈ యూహ, వరిక్షకు తాళదు. వంగ దేశములో జరిగిన సంఘటన మీ యూహనుబోనాడు చున్నది. తూర్పు బంగాళములో తుపానువలన గలిగిన దుర్దశను వారము రోజుల పిమ్మటవరకు, బెంగాలు గవర్నమెంటువారు గ్రహించ జాలక బోయిరిని, స్టేట్సుమెను పత్రికలో కొక ఉపవిలే ఖరివ్రాసెను. ఇటీవల ప్రబలిత తుపాను అమితవ్యము గలిగించినను, ప్రభుత్వమువారు వారమురోజులవరకు చర్య తీసికొనలేదు. దీనిని జట్టి ఓష్యయరుగారు నూతన కెంట్రీ విలువగలదో గ్రహించవచ్చును. ద్వంద్వప్రభుత్వ మిత కన్నను నాలస్యము జేయజాలదు. ప్రజాధికారము ప్రబలి యుండే ఏ విధానమునందును, ఇట్టి కాలయాచన జరుగుట అసంభవమగును."

దక్షిణాఫ్రికా కాంగ్రెసుసభ

ప్రీటోరియాలో తెల్లవారల సభ యొకటి జరిగి, అసియావాసులపై నిర్బంధముల విధించవలెనని తీర్మానించెను. ఇట్టి యవ్యక్తపు తీర్మానమును ఖండించుచు, ప్రీటోరియా న్యూసు అను వార్తాపత్రిక ఇటుల వ్రాసెను. "ఈ సభ, దుర్భిప్రాయముల ననేకముల వెల్లడించి, వ్యాపార సంబంధముగ ననూయను కనుబడినది. ఆసియా వాసులను కంపించివేయుటకై ధనమునధికముగ వెచ్చించవలెనట. ఇదంతయు, యూరపియును విదేశీయులకు లాభము గలిగించుటకే! దేశములో నిదివరకే వాన మేర్పరచిగాని యున్న ఆసియావాసుని నిర్బంధించుటచే దక్షిణాఫ్రికాకెట్టి లాభముగలగును? దక్షిణాఫ్రికాదేశపు కవాటమును మూసివేయవలయు నని స్పష్టముగా చెలిపిన విషయమును గ్రహించవచ్చుచు గాని కాంగ్రెసువారు సూదించినట్లు నిర్బంధ శాసనముల గావించుట ఎంత మాత్రము న్యాయ సమ్యతము గాదు."

ఆంధ్ర జాతీయకళాశాల

గోవింద రాజులు వెంకట కృష్ణారావుగారు కృష్ణాపత్రిక కిటుల వ్రాసిరి: "కళాశాల యొక్క నవమ వార్షికోత్సవపు ఆహ్వాన పత్రిక ఆంగ్లభాషలో ఆహ్వానింపబడుట కడుంగు శోచనీయము. మత్స్యభాష ప్రామాణ్యతన కళాశాలాధికారు లొక ను గమనింపవలయు విషయకరము. కళాశాలయందు విద్యార్థులకు మాతృభాషయందు శోధనమొనర్చుచు, కళాశాల వార్షికోత్సవ సమయములందు ఆంగ్లభాషను వాడుట యెంత సమంజసముగ నున్నదో కళాశాలాధికారు తమకు యోచించెదరగాక! ఆంగ్ల విద్యార్థులకుండు వ్యాపించిన మాతృభాషని

రసయే సామాన్యజనుల యందు వ్యాపించుచున్నది. ఇట్టి ఆహ్వానావికమును స్థితినుండి దప్పించు కొనవలసినదని మనల నావించిన నిశ్చయక తోలగదు. కాని, 'కొందన ఆంగ్లభాష' రుజువగును. వారికి ఆంగ్లభాషలో ఆహ్వానపత్రికలు వంతుట అవసరము. అందుచే ఆంగ్లభాషలో ఆహ్వానపత్రికల నచ్చొత్తించితి మని కళాశాలాధికారులు చెప్పవచ్చును. అట్టివారికి ఆంగ్లభాషలో ఆహ్వాన పత్రికలు వంతుటనడ! కాని ఆంధ్రుల కాంగ్లభాషలో ఆహ్వానపత్రికలు వంతుట యుక్తమా?"

వృత్తాంతములు

ఉమ్మడి కళాశాల:— బర్మాకువద్దకు తిమ్మి కళాశాల ప్రతినిధులు కిలకుల రూపాయలను కనూజుదేయ గలిగిరి. నిరాశములనిచ్చిన వారిలోచాలమంది మనమృతీయులు.

పాట్నా ప్రాశస్త్య:— రోగారికి బడులుగ లియూనా ర్థ ఆదాయము గాని పాట్నా ప్రాశస్త్య జడ్జిగ నియమించి. శ్రీ రాజ చక్రవర్తిగా తీయేర్పాటు కంగీకరించిరి.

బరోడా మహారాజుగారు:— బరోడా మహారాజుగారు, అక్టోబరు 9-వ తేది మార్చేల్సు పట్టణముదేరి ప్యారిగు నగరమునకు వెళ్లుచున్నారు.

శ్రీనివాసప్రచారిణీ సంఘము:— ఈ నెల 18 వ తేదిని అనగా సిద్ధాంతిశాసన సంవత్సర వైశాఖ శుద్ధచతుర్దశి జనావారమురోజున రాజమహేంద్రవరమున, జాతీయ జేమురలంపున స్థాపించబడినది.

దక్కాలో నగ్నిప్రమాదము:— దక్కాలోని లెహ ప్రిటుకం వెనివారి గిడ్డంగిలో 6 వ తేదిని అగ్నిప్రమాదము కలిం 1 క్లకుల రూపాయలవరకు నష్టము కలిగినది. అందలి సరకు ఇకొన్యూరెచ్చ చేసిరి. కంపెనీవారు నారవర్తకులు.

వీరలకు అన్నదానము:— వివాద గ్రామముదలి బోర్డు పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు వి.కృష్ణస్వామి శెట్టిగారు వారియన్న గారి సాంత్వనికతిథిసందర్భమున 8-10-18 తేదిని నుమారు ముప్పదిమంది నితరవీరలకు మృష్ణాభోజనం దిడి, సంకృప్తులగ జేసిరి.

ఆర్యవైశ్యసేవ, గుంటూరు:— ఈ నెల 6 వ తేదిని బట్టల బజారున మిట్టవొడ్డి రాజావరసింగరావుగారు బాలభట్టాద్యయమును గురించి యువస్వనింది. ఆంధ్రరము చంద్రగుప్త ఆర్యవైశ్యసేవ యనుపేర నొక బాలభట్టసేవ స్థాపించబడెను. అప్పుడే ఆర్యవైశ్యు లందఱును 100-0-0 రూపాయలు చందాబాజేసి హిందీభాషను ఆయ్యవేసి రైతుల కండుకు పంచిపెట్టుటకు నిశ్చయించిరి. ఆ సమయమున కనకప్పి రావు స్వామిగుప్తగారు, 5000 ప్రతులక డబ్బు లేకయే ఆయ్యు పత్రియటకు వాగ్దాసు చేసి ప్రియకమును బాలభట్టాద్యుల సంబంధమైన పనిని ఉత్తముగ జేసియచ్చెదరు వాగ్దాసు చేసిరి.

రంగూను పార్శ్వరత్నము మాక్ష్మి యను సరకు మోటారుబండిని చాల వేగముగ నడపించుటవలన సబ్ ఆఫీసెయి బోరసానికి గట్టి చెబ్బుగలిగెను. కేసు విచారణకు రాగా న్యాయాధికారి రూ. 800 ల జరిమానాయును, 45 దినముల కఠిం శిక్షయును 45 దినముల సామాన్య శిక్షయును విధించెను. అందువలనెందు ఛీపు కోర్టుకు పోవలెనని. కోర్టువాడు మాడు మా సములును పామాస్య శిక్ష గమర్చి జరిమానా నట్లనేయించిరి. ఉద్దేశ పూర్వకముగా నెట్టి యవచారమును చేయలేదు. కావున జరిమానాయును రై నమ్మను రద్దుచేయుటయును చాలాసమ సరకు తెప్పి నెంటు గవర్నరుగారికి విజ్ఞాపన బంపుకొనెను. ఛీపుకోర్టు తీర్మానంకరము తొను కోర్టువారి యాధీనములో నుండగోరెను గాని రెప్పి నెంటు గవర్నరుగారిచేయూ తీర్పు చెప్పవరకు జెయును నందుడ నవసరములేదని కోర్టు వార ని ర ని అ త డం దు లో తెలియబరచెను. అతిదీంకను నలుగురుతో తిరుగుచున్నాడు కాని ఎక్కడు కారాగృహ శిక్ష యారంభమగునోయని చాల భయపడు చున్నాడు. రంగూను పురవాసు లనేకమడి నేరమంత బాధ కలిగించలేదు గావున కారాగృహశాస శిక్ష అవసరమని తెలుపుచు రెప్పి నెంటు గవర్నరుగారి కోరి విజ్ఞాపన సంపిరి.

విశేష తంత్రీ వార్తలు

[వైటరు - ఏజెన్సీ]

ఇంగ్లాండు

సంస్కరణ సంఘపు విచారణ.

నర్తకత్వము మూలకారిసాక్ష్యము.

లండను, అక్టోబరు 9:—కేసు సంస్కరణ సంఘము వారి యెదుట నర్తకత్వము మూలకారి సాక్ష్యముచిరి. సంస్కరణము తెల్లు కనిచేయునో మాయవరము అభిమతము పది సంవత్సరముల పిమ్మట నై నడు ఇండియా ఆఫీసుకు తీసివేయబడునని వారు నడిచిరి. అందు మాన్యులేషను చేయని వర్తములేదు. కాని మరొకందరు భారతీయులకు సభ్యులుగా నియమింపబడ్డారు. భరత్ కర్మ ప్రభుత్వమునుండియు ఇండియా ఆఫీసునుండియు ఉద్యోగుల నిక్కడనుండి అక్కడకు, అక్కడనుండి యిక్కడకును మార్పులకు వారణ్వింతము చేపుగు కాన్సిలు లభిచారమును కృత్రిమము కల్పరలేదు.

నర్తకత్వము బ్రతుకయేముగాదు.

ద్వంద్వ పరిపాలనా విధానమున నర్తకత్వము బ్రతుకయేముగా రంగీకరించిరి. ప్రస్తుతము భారత ప్రభుత్వమునందు ప్రభుత్వ ప్రాధాన్యము నెలకొల్పబడెను. అట్లుచేయుటవారి కే తమ ప్రామాణ్యము లేదు. భారతదేశ స్వరూపభావము గల వారు చాలవలె ఇండియా కాన్సిలును సభ్యులుగా సంకల్పయినను. ఇండియా కాన్సిలు యొక్క భార్యభారముచి కష్టించుట వలన పది బాగుపడెను.

కేపు టెర్రీ విచారణ జరుగగలదు.

ద్వంద్వ పరిపాలనా విధానము.

ద్వంద్వ పరిపాలనా విధానము గురించి మైక్లూరత్రిక్ ప్రధాన వ్యాసమువారిని ఆలస్యముచేయుట మంచిది కాదు గన సంస్కరణ సంఘము వారికి ఆచరణ యోగ్యము తోచిన యెడల ద్వంద్వ పరిపాలనా వ్యవస్థ రంగీకరించుదురని తెలుపుచున్నది. భారత ప్రభుత్వమునందు ప్రభుత్వ ప్రాధాన్యమును బ్రెజ్సెన్ట్ కిచ్చుచులేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వములందును భరత్ ప్రభుత్వమునందును రెంటియందును ప్రభుత్వ ప్రాధాన్యముండదు. బిల్లులో సంకల్పించిన సంస్కరణములకు తక్కువ యెచ్చెదలేమోయని మొదట తేనిపోని భయముచేడి చివకు వచ్చినపుడు బిల్లులో సంకల్పించిన దానికంటె యెక్కువ సంస్కరణములు కావలయునని భారతీయులు కోరబడుదు. ఆగస్టు 20-వ తేది ప్రజలమును బిల్లు పరిపూర్ణముగా సాధక పరచుచున్నది.

మదరాసు ప్రెజ్సెన్టుండె.

లండను, అక్టోబరు 9:—మద్రాసు నలుగురు సభ్యులే నమానేతమగుచున్నను ఇప్పుడు సాక్షు లతి త్వరిత గతిన పరిక్షింపబడుచున్నార. పది కోట్లలలో విచారణంతయును పూర్తి కావచ్చును. నివేదికలో చాల భాగము రాయలైనది. ఆయనను మంత్రివర్గమువారు చేయవలయు పని చాల కలదు. అది కాక ఎనిమిది గంటల పని మొదలుగాగల పాఠశాలముక సమస్యలు చాల వివాదాస్పదములుగనుండుటే పాఠశాలముక కానముల నిమిత్తము చాలకాలమును వినియోగింపవలసి కచ్చును.

ఇంగ్లాండు సమస్య.

ఇంగ్లాండునకు స్వతంత్ర పరిపాలన మొనరుట కోక బిల్లు ప్రవేశ పెట్టబడును. మంత్రివర్గమువారు వలసదేశము స్వతంత్ర పరిపాలనము ప్రవేశ పెట్టునట్లున్నది. వివిధమండలములకు తమ యిష్టానుసారముగా సందేహమును. అల్పమతాల వాటికి స్వతంత్ర పరిపాలన ఇచ్చుచులేకున్న బలవంతము లేదు. వివిధ మండలములందున్న యూనియన్లులకెట్టి ప్రాధాన్యము గలగతుండే ఏర్పాటులు చేయబడినవి. యధాభావలన్నియు సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము ప్రయోగగనుండును. నర్తకత్వము యెన్నడును ప్రజాప్రభుత్వము (రికల్లింగ్) నొనగినదాని కలదువడే దమమున్నాదు. నర్తకత్వము కార్యముగాదు దొంగిలకువడికి బోయిరి. కాని ఇంతమాత్రమున నరదేశము కార్యము పట్టవలసినదనియే చెప్పవని యూహించుటకు వీలులేదు. ఈ బిల్లును రాయలచేయుటకు చాలకాలము బట్టును. పార్లమెంటుకుమిటి విచారణార్హ మంతటదను. అందుచేత హిందూదేశ సంస్కరణముల కట్టుమై జరుగుచున్న చాల మందము నుండలేరను. ఇంగ్లాండును గ్రేటుబ్రిటనునుండి విడదరచువలసినదని నేవనుతియును కోరరు. అట్టి దానకర్తక మైనను ఎవరికిరక్క ప్రకరణముగనుండదు. ప్రజలకు దానియందంత అభిలాష లేదు. ఇందువలన ఎన్ని సంవత్సరములనుండి

యూ గలగుచున్న వాదప్రతివాదము లికమిదగునాడ గల గురుండనేరవు. అసమస్య నింతటితోపెరుగు కలయునని ఆంధ్రానకుకొనుచున్నార. తేజము చాలచివేసాభి వృద్ధి నొందుట వలన భావాద్యవ్యక్తము చాలవలయునైచిది. అందుచేత నికముందు తేజ ఆంధ్రానకుకొనునాభి అంతగా హెచ్చు చున్నయందుడు. ఇక ముందు ఒక్క భావోత్తేజ చున్నయే హెచ్చుగనుండును.

గనులను జాతీయముచేయుట.

లండను, అక్టోబరు 10:—గనులను జాతీయము చేయ గోరుటకు లాయరు జార్జి గారిని సందర్శించ నేగిన ప్రేమ యూనియనుకు ప్రతినిధులకు చెప్పిన యుత్తరపు లన్నియు పార్లమెంటు ప్రజాప్రతినిధులనధిలో తెలియబరచిన విధానము ననుసరించి యున్నవి. ఆ తేది బిల్లు చెప్పెను. అట్టివర్తతి నవలంబించవలయునని ప్రజలుకోరెదరేని అట్లు కాన నానుసరణముగా తేనికొనుటకు వారి కన్ని అవకాశములు నున్నవి. గనులను ప్రభుత్వము చేయుటవలన ఖచ్చిత్యము. లాభము హెచ్చును, గనుకనట్లు చేయబడదని ప్రభుత్వమువారు స్పష్టముగా తీర్మానించు కొనిరి. రాయలిటీగనుల వర్షుటికి కొనుట, ఎవరెంత నేల బాగునైనా కలయునదియు నిర్ణయించి గనిపనిచాల జీవకస్థితిని బాగుపరచి, అతని ఆరోగ్యములందును, గనుల సంరక్షణయందును, క్రయవారనిర్ణయమందును పనిచాని కిదికాకముండునట్లు చేయుటకు ప్రభుత్వము వారంగీకరించెదరు.

జ్ఞా ఆర్డు బిల్లునుగూడు ప్రతినిధి వర్తమున కధ్యక్షత వహించిరి. గనిపనిచాల కార్యరీత్యావక వర్తము వారందఱు జరిగి తేగిరి. వారు మైక్లూరత్రిక్ కిది భారీ మొదలగు వారుగూడ బోయిరి. ప్రధానమంత్రిగారి ప్రత్యుత్తరమున కందఱులగూడ ససత్పక్షిదేరిరి. ఆసంగతి వారిత్రవ్యాకముల వలన కల్పియియ్యెను. గనులను జాతీయము చేయవలసినదని చాల విశేషముగా నాందోళన చేయుట కేర్పాటులు జరుగుచున్నవి.

లాన్సు బిల్లు ప్రవేశము.

లండను, అక్టోబరు 10:—లాన్సు బిల్లు మొదలుగాదు పనికి రాజీనామా నిమిత్తమున్నాదు. లాన్సు బిల్లు బిల్లు ప్రధాన వాదికాధికారిని నియమింపబడెదచ్చును.

చక్రవర్తిగారి యంగీకారము.

లండను, అక్టోబరు 10:—చక్రవర్తిగారు సంతకముల కంగీకరించిరి.

నూదాను ఋణము.

లండను, అక్టోబరు 10:—“టైమ్స్” క్రికెట్టు తెలియ వచ్చెను. నూదాను గవర్నమెంటువారి కోటకు బ్యాంకు ఆఫ్ ఇంగ్లాండువారు ఇంతలోనే రిస్ లక్షల సొవరనుల ఋణమునకు బాండుల నమోదరు. వడ్డీముటికి రిస్ వడ్డీకి బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు పూచీపడెదరు. ఋణము భూములకు నీటికనకుల నేర్పరచునని ప్రజని తెలియుచున్నది.

కేంబ్రిడ్జ్ ఛాన్సెలరు.

లండను, అక్టోబరు 10:—బ్యాంకుగారు కేంబ్రిడ్జ్ యూనివర్సిటీ ఛాన్సెలరుగా నెత్తుకొనబడిరి. ఎవ్వరు నెదిరించలేదు.

బ్రిటిషు వర్తక వ్యాపారము.

నర్తకత్వము గడ్డిగురారి యభిప్రాయము.

లండను, అక్టోబరు 10:—ప్రేమబోర్డు అధ్యక్షులు నర్తకత్వము గడ్డిగురారు లండను నగరములో బ్రిటిషు వర్తక వ్యాపార భావిదేశముగూర్చి యుత్తరమునకు జర్మనీ, జపాను, ఆమెరికాల పోటీకలనకుటకు నష్టమునకునని తెల్పుచుండి బ్రిటిషు వర్తకులు భయపడుచుండుటనుగూర్చి ఇట్లు చెప్పిరి. జాగ్రత్త పరిశీలించి చూడగా జర్మనీదేశము మరల పాఠశాల మికాభివృద్ధికి వచ్చి బ్రిటనులో పోటీకి నిలవగలగునీతి చాల కాలమువరకును రాజులదని స్పష్టముగా బోధపడును. దానికి ముదుక పదార్థములు రిక్కుగ. జర్మను కార్మికులు నిస్సహాయము నగుంచి యున్నార. తన చేయుట నావిరి. తాత్కాలిక సంధిపాటునుండి చాలతక్కువగా జర్మను ఆట వస్తువులు గొన్ని దిగుమతి చేయబడినవి. జర్మను కనిపారి అక్కడినిజాతు నిమిత్తము ప్రేమబోర్డువారు పూటిన దిగుమతి చేసిరి. అందుచేత జర్మనీ పోటీ కలన నిండుకయు భయపడ నవసరములేదు. జపాను కనిపారి బ్రిటిషు కనిపారంత

సామర్థ్యము గలవారుకారు. కనుక నా విషయమందంతగా భయపడ నవసరములేదు. ఇంక ఆమెరికాలో ననేక ఆంతరంగిక కలనములున్నవి. అని యుండుతావు వర్తక వ్యాపారమున కంత అవకాశ మైనది కాదు. మరక భరల ఇట్లుండి యొకటి ఆమెరికా వర్తకాలివృద్ధికి చాల కష్టముగా నుండగలదు. ఆమెరికా బ్రిటిషు వర్తకులను వీగింజులదని నాకు మంచి నమ్మకము కలదు. ఇదటి కార్మికులు ఉన్నత జీవితాదర్శమునకై ప్రయత్నించుచుండుట నాకు చాల సంతోషకరము. దానితోపాటు ఎక్కువ వస్తువులను తయారుచేయుటకు గూడ ప్రయత్నముల నాగ్నింప కలయును. కాని భరలీకీతి నే యుండవలయునను యుద్దేశ్యముతో ఎక్కువ వస్తువులను తయారు చేయకుండువారు తేజవ్రోములుగ పరిగణింపబడవలయును.

రువ్యా

రువ్యా స్థితిగతులు.

లండను, అక్టోబరు 10:—రువ్యాదేశ స్థితియంతయు నానాటికి విషమించుచున్నది. ఇంతవరకు బహిరంగముగా తెలిసిన జేయనగా బాల్టిక్కు రాష్ట్రములకు, వర్మోరాతర రువ్యా ప్రభుత్వమునకు ఇవర కేర్పడిన సభ్యుమిపును చెడిపోయింది. డెనికన్ కోల్డున నేనానలు యవ్యులంతటి నైక్యము జేయబాదు చున్నయన నీ బాల్టిక్కు రాష్ట్రములకు నస్యతంత్రియ నొన గ నివ్వవడలేదు. అందుచేత సభ్యులు చెడిపోయి దని తెలియుచున్నది. అందుచేత నీ బాల్టిక్కు రాష్ట్రములు బోలెనెక్కులతో నుత్తర ప్రభుత్వముల నవపుచున్న కనుక తేలిసినది. జర్మనీ నైఖ్యయే దీనికెట్టి కిని యుఖ్యకారణము. వాండెరు కోల్డు గారిని తామే విధమున ను నుక్కిహింపలేదని వారుచెప్పరు. ఆయనకు లక్షాపది వేలమంది సైకులతో వచ్చు నట్లనే యున్నాడు. భార్య రువ్యా ప్రభుత్వావేటు లనేకమందితో సభ్యులు నీయమి ప్నాడ ను చూటకు సంధిచూయు లేదు. వారు బాల్టిక్కు రాష్ట్రముల సావ్యతంత్రియ న కంగీకరింపరు. బోలెనెక్కులను లొంగ గొట్టుచున్నామను నేమమున పూర్వము లయిత్తు అధికారములు, స్వత్యములు, ఆస్తులు మొదలగువాటినిన్నిటిని మరల సంపాదించ కలయునని మాయచున్నాడు. డెన్మె నీనాని యాక్విక దళమున కొక జర్మను సైనికోహ్యగి అధికారిగ నియమింపబడుట నీవములలో యుఖ్యముగా గమనింపకలియున్నది.

బ్రిటనునకు హెచ్చరిక.

ఇందువలన గలగు ఫలితములు చాల అసాధారణములుగా నుండగలవని తెలుపుచున్నా ఇట్లు వ్రాసుచున్నది. బోలె విషము నకెంచు ననుమాట నిశ్చయమేయయ్యె దాని యంతర మేమి వచ్చునను సంకతి సంకయాస్పదముగా నున్నది. రువ్యా దేశము జర్మనీ యాదర్శముల బెట్టుకొననా? మిత్రమండలి యాదర్శముల బెట్టుకొననా? రువ్యాదేశము విశ్రాంతముగా నుండకున్న తూర్పు దేశముల స్థితి చాలవరకు చెడిపోవునని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు గుర్తింపవలయును. అంతియగాక కుర్గిలోని స్థితి చాల విషమముగా నున్నది. రువ్యా కుర్గి దేశముల హిందూదేశ వర్షులు కవాటమునకు యజమానులుగా నున్నారు. అందుచేత నచటి స్థితి వైమమ్యుక హెచ్చుచుండుటను గ్రేటుబ్రిటను జూచుచు నుండుండరాదు.

వాండెరు గోల్డుగారి పురోగమనము.

లండను, అక్టోబరు 10:—రైటరుగారికిట్లు తెలియచున్నది. రిగారంగము సందలి గోల్డుగారి నైస్యములు ముందున కరిగినట్లు స్పష్టముగా నేవార్తయు రాలేదు. కాని బ్రిటిషు నైస్యములకును జర్మను రువ్యానైస్యములకును చిన్న చిన్న యుద్ధములు జరుగుచున్నట్లు మాత్రము. తెలియవచ్చెను లాటిస్వయా మార్గమున బోలెనెక్కు రంగమున కేగవలయునని యు నచటి నైటురువ్యుకు నేవతో గలియవలయు నని యు జర్మను అద్దేశించు చున్నట్లు నూచ నలు కనించుచున్నది. రైటిషు ఎస్టానియనులు నిశ్చయమై క్రతువుల నెదిరించెదరు. ఆయనకు మంచి బాగుగ తయారు చేయబడియున్న కోల్డుగారి చార్మంట్లుగారి నైస్యములను వాటికంటె సంఖ్యయందును, నుశితమునందును ఎంతయో వెనుకబడియున్న రైటిషు నైస్యము రైడింప బాలవని ఎస్టానియా నేనాని వెయదాల్మెరుగారు చెప్పిచున్నారు. అందుచేత నే ఎస్టానియను నైస్యములు రైటిషు నైస్యములకు నహాయ మునరించుటావశ్యకమని యెరుచుచున్నెను.

గోల్కొండ జిల్లాలో గావీల చేసినవలన బట్టి జర్మన్ సామ్రాజ్యవాద చర్యల తూర్పునకు వచ్చి వడలు కారంబించిన తలంప బట్టి. జర్మన్ సైన్యముల ద్వారా ఆంధ్రప్రదేశ్ నామమిది తద్వారా ఆంధ్రప్రదేశ్ కు కలిసి స్వాధీనము గావించుకొని తుదకు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు కర్త గ్రహించిన నులయునకు దీక్షాచరణతో జర్మన్ ఈపన్నా గను పన్నునున్నదని ఆంధ్రప్రదేశ్ ఇటీవలి అధికార నివేది కలు ద్వారా బలపరచుచున్నది. గువ్వల సేవా, మిల్లల గా రున, ఉత్తర ఆంధ్రప్రదేశ్ సైన్యములకు బ్రిటిష్ ప్రాన్సి పార్టునాకై ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ను విడదొడు కనకాశము గలగ గా తామలు ప్రయాణము చేయవలసి.

రాజకీయోద్దేశములు కొన్నిటియన కొంతమంది బ్రిటి షు వారు రుష్యాను గుండోరగా ఆయనై సేమై తప్పు అభిప్రాయములు గలవనవచ్చును నుద్దేశముతో నందలను బయలు చేసినట్టిది. జనరలు రాజగోపాలాచారి 11 వ తేదీన బయలుదేరినది. స్వల్ప కాలములోనే బ్రిటిష్ వారు ముర్ఖా న్ను సగరమును విడిచెనది.

మిత్రమండలి వారు జర్మనీకి నోటుపంపుట ద్వారాను ప్రతిపక్షము. బాల్టిక్కు రాష్ట్రముల కేసిన తరవాత ప్రతిపక్షము గోల్కొండ వరకు గృహసైన్యములు కారాగారించినది ఉన్నది ఇదే కారణంబున తెలియబడినది. సంధిసభ వారి యుత్తరములకు వెంటనే నుద్దేశముగలదిగాని తాము బల వంత ప్రతిపక్షములచేత పట్టు చేయబడవలసి వచ్చునని ఉన్నత సభవారు జర్మనీకి తెలియబడినది. ఇంతియగాక మిత్రమండలి వారి యాజ్ఞ లాచరింపవలసినది బలముగ బాల్టిక్కు రా ష్రములకు అంతర్విప్రతిపక్ష వ్యవహారములను.

సంధిచర్చ

హెల్సింగ్ ఫోన్సేన్ ప్రతిపక్షములకు వెళ్లి వెళ్లి బయలుదేరినది. గోల్కొండ వద్ద బాల్టిక్కు రాష్ట్రములతో సంధియేర్పాటుల నిమిత్తము చర్చగావించుటకు ట్విట్టెరీక గారంగీకరించెను. చర్చ 12 వ తేదీన ప్రారంభమగును.

బోల్షివిస్టుల నోడించుట

హెల్సింగ్ ఫోన్సేన్, అక్టోబరు 9:- పశ్చిమోత్తర రుష్యా ప్రాంతములలో బోల్షివిస్టుల ప్రాంతమున మేళయించు బోల్షి విస్టుల సైన్యముల యాత్రాపరిమితి. 500 ట్రైనింగు గూడ వట్టుకొంటిమి.

బాల్టిక్కు రాష్ట్రములు.

బోల్షివిస్టులు నిరోధంపడతమిట ప్రాంతము అక్టోబరు 9:- బోల్షివిస్టులకుండి క్రిందిగ్రహణము వచ్చెను:- బోల్షివిస్టులకు కృతకముగ నుండిన బెల్జియం యుద్ధవిప్రతిపక్షములకు వారి మాస్కో నగరమునందును, కాక్సెట్టు పట్టణమునందును ఉండినది. వారిలో నెందరో జనరలు, పండితులు, శ్రీమంతులు. ఆచార వ్యవహారములలో ఒకరినొకరి, అంతర్విప్రతిపక్షములకు ఉండినది. చివరవారిద్దరు రాజకీయములకుగాని వారు. ఆచారవ్యవహారములకు జనరలు దాగిన గాత్రం సంబంధముండెను. వాన్ డెన్ గోల్కొండతో సంభాషణ.

లండన్, అక్టోబరు 10:- మిట్రావర్జునులలో చికాగో ప్రెసిడెన్సీ కలెక్టరు వాన్ డెన్ గోల్కొండ గాత్రం సం భాషించగ నిట్లుచెప్పిరి. నన్ను సేవాసత్వమును కృతించి తెల్లిన రమ్యుర ఉత్తరవైది. సైనికులు జర్మనీకి తెల్లినయెడల పనిపాటుగాని తిండిగాని లేదు. అట్టివారివరకు ఆమెకా తేతము వెళ్ళుచుంటి. ఇప్పుడిది సాధ్యముకాదు. కావున వారు బాల్టిక్కు రాష్ట్రములకు వచ్చిరి. వారక్కడ నుందురు.

లెట్టందుతోయుద్ధము.

లెట్టందు, నుండి ప్రత్యుత్పత్తికల క్రిందివార్త వచ్చెను:- (ప్రెస్) ఉరుషాన్ ఆరు నామంతరముగల కర్మము లెట్టందు గారు బాల్టిక్కు రాష్ట్రమునందలి రుష్యాజర్మన్ సేనల నాయకు లుగనన్నారు. వారికి క్రొత్తసేనలు, మద్దతుగవచ్చినది. వారు లెట్టందుగర్మ మెంటువారిమీద యుద్ధము ప్రకటించిరి. లెట్టం దుగర్మ మెంటువారు బోల్షివిస్టులతో సంధిచేసినదల చి నందునకు యుద్ధము ప్రకటించితిమని వారు కారణము చెప్పుచున్నారు.

రీగావట్టణమునుండి డెయిలీ ప్రాంతముల పత్రికలు క్రింది వార్త వచ్చెను:- రీగావట్టణమున కనకల 10 మైళ్ళుగల మునుదు 20 వల ముది జర్మన్ సైనికులు లెట్టందువారితో యుద్ధము చేయుచున్నారు.

లెట్టందువారి ప్రార్థన.

హెల్సింగ్ ఫోన్సేన్, అక్టోబరు 10:- బోల్షివిస్టులతో లెట్టం దు సైనికులు సోదాహరణ తూర్పునకు బోల్షివిస్టుల సైనికులు నిర్బంధపరచిరి. లెట్టందు సైనికు లిటీవల బోల్షివిస్టులతో యుద్ధముచేసి చాల ప్రజ్ఞానము నాక్రమించుకొనినది. వెనుకనుండి 8 వ తేదీన లెట్టందు సైనికులమీద జర్మన్లు యుద్ధము ప్రారంభించిరి. దీనిని లెట్టందు ప్రభుత్వమువారు సంధిసభవా రకి తెలియజేసిరి. సంధిసభకు జర్మన్లవారు మన్నించునట్లు చేయుమని లెట్టందువారు కోరుచున్నారు. జర్మన్లు సంధిస భకుల నెల్లంబించినారు. జర్మన్లును, రుష్యాను కొందరును కలిసి పనిచేయుచున్నారు. వారు లెట్టందు రాజ్యపు స్వతంత్ర స్థితికి భంగము కలిగించు చూడదుగాక లోకకాలానికి ని ర్మాలులను జేచుటకు దలచుచున్నారు. కంతములో ప్రాణ తుండువరకు లెట్టందు ప్రజలు తమ రాజ్య స్వాతంత్ర్యమును గాపాడుకొనక మాను.

బెల్జియం సంధిసభకులు

హెల్సింగ్ ఫోన్సేన్, అక్టోబరు 10:- సంధిసభకులవై కమ య బ్రిటానుకులకు 24 వ తేదీలోగా బెల్జియం తెలుపవచ్చునని కాలపరిమితి పెట్టినట్లుచెప్పెను.

బెల్జియం మొక్కలు.

హెల్సింగ్ ఫోన్సేన్, అక్టోబరు 10:- బెల్జియం మొక్కలను తీవ్రముగ నున్నది. కార్మికులు వెళ్ళుచుండి పని లేక చున్నారు. నీటిపంటలను, విద్యుత్తు కి పనులందు సైనికు లు పనిచేయుచున్నారు. కృతాంతములందు, ఆసుక్రతులందు నున్నాడ వాకే తగిన సహాయ మొందుచున్నాడు. విప్లవోద్ధృ మ సంబంధములకు పాటును పొందు 4000 మంది కార్మి కులు నేడూ రోగి.

ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారి శరీరస్థితి

వాషింగ్టన్, అక్టోబరు 10:- ప్రెసిడెంటు ధల్మన్ గారి శరీరస్థితి నయమగుచున్నది. కాని అత డొకడు మంచముమీద నుండి లేవలేకున్నాడు.

రుషేనియా మాంగరీలు.

హెల్సింగ్ ఫోన్సేన్, అక్టోబరు 10:- రుషేనియావారు కోత వ ద్దువుల నన్నిటిని పరిశోధించి వారిలా వ్రాయు నిమిత్తము ఉన్నత సభవారు బుడాపెస్తున కోక అంతర్విప్రతి సంఘము సం పిరి. దానియందు రుషేనియా ప్రతినిధి యొగ దున్నాడు.

డెనికిన్ సేనాని పురోగమనము.

లండన్, అక్టోబరు 9:- కున్ననకోసేమపు ప్రజలు లో జనరలు డెనికిన్ గారిని ముందరవేరుచున్నారు. ఇప్పుడు మాస్కో నగరమునకు 220 మైళ్ళ దూరములో నున్నా రు. ఈరంగమున కనేక బోల్షివిస్టుల సైన్యము లుండునని. తూర్పు రుష్యా రంగమునందలిను బోల్షివిస్టులు వెనుక కరు గుచున్నారు. రుష్యాలోనిస్థితి వేసవికంటే బోల్షివిస్టులకు చాల అనుకూలముగ నున్నది. స్వచ్ఛంద సైన్యములను నా టి కలిపి బలముచేసిరి. అది బోల్షివిస్టులకు చాల ప్రమాద కరముగ మాటిపోవుచున్నది. దక్షిణమును, తూర్పును గూడ పోరాడుటకు వారికి బలములు చాల గున్నవి. కోల్చాగారు మాత్రమింక మధ్య రుష్యా ప్రజలను దేరలేదు. చాలదూరము చున్నారు. ఈయుద్ధములకు తూర్పుగా నున్న భాగమును విడిచి బాల్టిక్కు రాష్ట్రముల తో సంధి నొసరించుకొనుచు దక్షిణరంగములో బోల్షి విస్టుల సైన్యములు చాలవరకు బలవదలవు.

పూర్వమునది

లండన్, అక్టోబరు 10:- పూర్వమునది చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నది తెలియుచున్నది. డి అన్నంజియోగారి సైన్యము లచటినుండి కడలు కంగీకరింపకున్నది. సైనికవాది కాధికారులు వారిని బలవంతముచేయ నిరాకరించెను. అందు వలన ఇటలీలో చాల విషమతరమగు అంతఃకలహము సంభ వించునని తెలుపబడుచున్నది. సైనికవాది కాధికారులు తమ సైనిక సూక్ష్మతని తమ రాజ్యమును విడిచిపెట్టెదనని ఇటలీ రాజకుమార్తె దినిగూడ తెలియుచున్నది.

హేలందు బెల్జియముల ఒకంబడిక రద్దగుట.

అమస్టర్డమ్, అక్టోబరు 10:- 1902 వ సంవత్సరము లో గావించుకొనిన (సుగర్ కన్వెన్షన్) ఒకంబడికను వెంట నే రద్దు చేసికొనుటకు హేలందు బెల్జియముల సంస్థలను సమ్మతించినవి.

న్యూయార్కు కార్మికుల అల్లరి.

న్యూయార్కు, అక్టోబరు 10:- లాంగ్ మోన్ పనివార లు సమ్మెకట్టుటవలన రేపు పని యంతయు పారిపోయినది. ఎన్నిచేలకున్నుల నిరకొండలమీది కెక్కించవలసి యున్నది.

వైమానిక మార్గములు.

వాషింగ్టన్, అక్టోబరు 11:- పశానూ, అలాస్కా, ఆసియాకు వైమానికమార్గముల నెలకొల్పు నిమిత్తము మరి 160 లక్ష డోలరులను సేవేలు మిలిటరీ కమిటీవారు కాంక్ష ను జేసిరి.

బెల్జియం డెన్ గారు రీగా నాక్రమించుకొనుట.

లండన్, అక్టోబరు 11:- హెల్సింగ్ ఫోన్సేన్ నుండి డె యిలీ మెయింజ కిట్టు 9 వ తేదీన కంటి వచ్చెను. బెల్జియం డెన్ గారి జర్మన్లు రుష్యాకు సేనలు 9 వ తేదీనాటి యుద్ధమున రీగా నాక్రమించుకొనినది. ఏయే సైనికులు యుద్ధములందు చున్నాకో ఎట్లాగించుచున్నాకో తెలియదు. వారి సంఖ్య నుమారు తని నే అందునని తెలియుచున్నది.

జర్మన్లును రుష్యానులను స్టాక్ నాక్రమించుకొనుట.

లండన్, అక్టోబరు 10:- బ్రిటిష్ అధికార ప్రకటన:- రీగా డెన్ గారు 80 కిలోమీటరుల రంగమున యుద్ధములందు యుండిన జర్మన్లు రుష్యాకు సైన్యములు మార్చుకు నాక్రమించు కొనినది. జర్మన్లు సామర్థ్యశీలములను విమానములను ఉప యోగింపబడినవి. రీగామీద బాల్టిక్కు వేయుటకు ప్రయత్నములు జరిగెను. క్రొత్తములకిమి వేయుచుండిరి. చాలవత్సరముండిరి. జర్మన్లు దళములు రెండుమంభేరంగులతో చెదర గొట్టుచు నని. మరియొక సమాచారమును బట్టిమాడగా క్రొత్తముల రాత్రి చాల తరచుగ నెరించుచు రచ్చిట్లు తెలియుచున్నది. కాని వారు జయమొందలేదు. రీగాలో ముట్టడి జరుగుచున్నట్లు భావించవలసినదని ప్రకటించబడెను. అచటి బ్రిటిష్ సేనా ను యుద్ధనాకలు యుద్ధమున కావలసినవని.

లేఖకులకు

ఒక ఆంధ్ర యువకుడి డౌడార్యము, నన్నయభట్టార కుడు (నితాపురము) నవోత్పలము (గిర్గాము) నెప్పల్లెపుస్తక భండారము, వారలకేను (మంగళగిరి) మ. వి. కా. (ఈడు పుగల్లు) నరసాపురంతాలూకా కంట్రోలు (అచంట) బాలికా పాఠశాల వంచములు (అంగలూరు) ఆంధ్రమండలముల గ్రా మావ్యోగియుల మహాసభ (చేకి) విద్యావిశోధనసభ (వెల్దా పురం) ఒకసంజేనాను (ఈమని) లక్ష్మీరామాయలరాళ్ళము, భక్తసన్యాసము, తెనాలి తాలూకా బోర్డు (న్యాయవత్తుపాటి ఆస్తివైశ్యవతిక (వైకాళిపూరి) బాబసాగ్, కబుర్లు (నయా గర్) కరవెండలము, కత్తవార, అరటివార (పాలమూరు) గ్రామావ్యోగుల వారసత్వము రద్దుపరచుటే న్యాయము (వెన మలూరు) లిక్కవోలు కాపురస్తుకు భారతసంజేము (నితాపురము) ఇవి స్థలములే ప్రకటించలేనందునకు తింటియ నున్నాను.

సంపాదకుడు.

ఘోషాశ్రీమతి:- మెనపాటేమియా, వెరిషియను గలపర్యవేక్షకుల వెళ్లదలచిన ఘోషాశ్రీమతి లిడినరకు ప్యాను పోర్టులను కోరుచు చేయు దరఖాస్తులతో తమ చిత్రపటము లను పంపవలసియుండెను. లేదావారు ప్యానుపోర్టుల నిచ్చు అధికారి దగ్గరకు వెళ్ళ కనపడవలసి యుండెను. ఇప్పుడట్టిది యక్కరలేదని గవర్న మెంటు వారు తుదకు చేసిరి.

నర్ థామసు హేలందు:- నర్ థామసు హేలందుగారు డిసెంబరు ప్రారంభమునందు భరతవత్సమునకు వచ్చెదరు. ఆపు డుపరీక్రాపుకాపాచయలివారి సిగార్లుల ననసరింతి పరిక్రా మిక కాపు నేర్పాటుచేసి పరిశ్రమ వృద్ధిని ప్రారంభించెదరు.

స్థానికాది వార్తలు

వంజాబు సహాయ సభ, గుడివాడ:—అనివార్యము గు కారణములచేత సీతభ అగిపోయినది, ఎత్తుకు జరుగునది ముందు తెలుపబడును. అని గుడివాడ రామచంద్రరావుగారు ప్రాయశ్చయిస్తారు.

టూటాల్ ప్రకటన:—మరింత పేరు పంపకలసిన జాబులను వక్రము జనరల్ పోస్టాఫీసునందు 1919వ సంవత్సరం అక్టోబరు నెల 15 వ తేదీ సాయంకాలము ౫-5 నిమిషముల వరకు చేయవచ్చును. 18వ తేదీలోగానే జాబులు పంపకలసిన ప్రకటన యిందుములమున మార్పిడి చేసినది.

ఖిలాఫత్ కమిటీ:—తురుష్క సామ్రాజ్య నిధి జన ప్రయత్నమున కలీఫ్ ఖైర్ నూర్ గారిని యశస్వీత్య కారిత్యమున ఆత్మపీయకుగాను ఈ నెల 17 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంకాలము 5 గంటలకు ప్రెస్ డెస్సి కాలేజి కెయరుగా గమ్యద్రవీయున మదరాసు ప్రావిన్సియల్ ఖిలాఫత్ కమిటీవారి యజమాన్యమున మదరాసు మహమ్మదీయులు సమావేశమై పెద్దసభ గానించెదరు.

ఆయుర్వేదీయ సార్వజనిక సభ:—రేవుమంగళవారము సాయంకాలము 5-30 గంటల సామ్రాజ్యవేట హిందూధర్మాలలో ప్రామాణ్య భవనమున, భవ్యంకరి జయంతిని పురస్కరించుకొని, కర్ణాటక మేరాబండ్ల ఫేమా నంబ్రి కండక్ట్ ఎల్. ఎన్. కర్మగార్లు ఆయుర్వేదాభివృద్ధి గుర్తి యజమాన్యచేదరు. బాహ్యకండ్లదాగాగు అగ్రాస నాధిపత్యము వహించెదరు.

విక్టోరియా మోసా ఆరువత్రి:—ఎన్. ఎమ్. ఎన్. కృష్ణస్వామిగారు ఒకరోజు కార్యకరణ సూక్ష్మకు గాను రు 3000 ల విరాళ మొసగిరి. ఆరువత్రి నిబంధనల ప్రకారము అయ్యురగారు యజమాన్య (గర్వరు) పరిపాలకుల యొద్దకు. ఈ సంవత్సర మొక్కరోజు వజ్రతీర్థ సమకూర్చు నిమిత్తము తాదంటు దొరసాగారు రు 100 ల విరాళ మొసగిరి. ఈ యాగుత్రి దొరకనను వారికికాదు. కాబట్టి ప్రజల సాహాయ్యము వీని యభ్యుదయమునకు సాధనము.

ఒక యువన్యాసము:—పల్లికిటి బోర్డువారి ప్రార్థన ననుసరించి పుమెక్స్ క్రిస్టియన్ కాలేజి క్రిస్టియన్లు మిన్ మెట్ టౌగర్ గారు ఈ నెల 17 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు వై. ఎమ్. సి. పి. సభామంటపములో శ్రీలక్ష్మ ప్రభాసేతకు తయారుచేయబడునూర్చి యజమాన్యచేదరు. మేన్ టౌ ఖాన్ బహదూర్ మిర్జా అబ్దుల్ హుసేన్ సాహెబ్ బహదూర్ గా గ్రాస నాధిపత్యము వహించెదరు. టిక్కెట్లు మాంటుగోష్టు మదరాసుబ్యాంకి బిల్డింగులో నుండు పల్లికిటి అఫీసర్ నెండ్ల దొరకను.

వంజాబు రిలీఫ్ ఫండు:—ఈ నిధికి సహాయము గా రెండు వారికథాకాలక్షేపములు చేయుటలో కృషిగాంచక పద్మాసనీబాయి రు 50 ల విరాళమును నిధికి తంపెనని తెలుపుట కెంతయు సంతసించుచున్నారు. ఈవేచేసిన సాయమునూర్చి కస్తూరి కంఠాంత్యంగాడు చాల దూరము ప్రశంసించిరి. నిన్న మోసాన భాగీరథి నిధి సాహాయ్యార్థ మొనర్చిన సంగీతకర కథ్యుల కత్తంతాహ్లాదకర మయ్యెను. ఏ. ఆర్. దొరసామయ్యగారు వాటి సంగీత మాధుర్యమును ప్రశంసించుచు ఓమిట్ పడును ఆవెత్ కృతజ్ఞతాభివందన లర్పించిరి.

టీచింగు గ్రాంటులు:—ఎలిమెంటరీ పాఠశాలల క్యాపిటెషన్ గ్రాంటులపై రద్దుచేసే బడుటచే టీచింగు గ్రాంటు క్రిందికారము పొందించుచున్నది. ఇకమీద ఆక్రమిస్తు టీచర్లకు సంవత్సరమునకు రు 48 ల చొప్పునను, లోయర్ ఎలిమెంటరీ ట్రైనింగు టీచర్లకు రు 76 ల చొప్పునను, హైయర్ ఎలిమెంటరీ ట్రైనింగు టీచర్లకు రు 92 ల చొప్పునను, నెలం డరీ ట్రైనింగు టీచర్లకు రు 168 ల చొప్పునను పొందు ప్రాజెక్టివ్ యుకుటకు ప్రభుత్వము వారాజ్ఞాపించిరి. ఈ యఫీషియల్ సంవత్సరములోనే యాయేర్పాటుములలోనికి వచ్చును ఈ గ్రాంటును ఆర్డెన్సు గాంటుండురు.

మద్రాసు కార్పొరేషన్:—అక్టోబరు 11 - వ తేదీలో అంతమైన వారములో సంవత్సరమునకు వెయ్యింటికి 42.1 మంది చొప్పున చనిపోయిరి. గతవారము 81.8 మంది చొప్పున చనిపోయిరి. ఈవారము మరణముల సంఖ్య అధికమగుటకు కారణము గతవారము రిజిస్టర్ కాబడవలసిన మరణములు కొత్తయ్యినిపిత్తర్ చట్టము అనుబంధంలో తేలిపిండున యీవారమే రిజిస్టర్ చేయబడినది. ఈవారములో, మహిళలు 8 మందికి, శిశువులు 5 రు చనిపోయిరి. కలరా 2-కి తగిలినది. 1 రు చనిపోయిరి. ఇన్ఫెన్షియోజులవలన 20 మంది యు ఇతర జ్వరముల వలన 37 రును చనిపోయిరి. గత సంవత్సర మివారములో సంవత్సరమున వెయ్యింటికి 170.8 మంది చొప్పున చనిపోయిరి.

వంజాబు బజారు:—సందన్ మీన్ గారి బంగారు తరికమును ద్వానెలకంటే సభిముగనిచ్చి టంగుటూరి శ్రీరామగారు కొని దానిని వరల మినహాగారి కిచ్చివేయచునది. దానిని మినహాగారికిపంపగా, వారు కృతజ్ఞతా పూర్వకముగా త్రిప్పి పంపుచు వాని నెవరి కైన ఆమ్మి అభిమానులకాదే సభికే యొసగవలెనని ప్రాసీ. ఈవారము ముగిసిన ప్రకారముగానే దానిని బంగారు వెలకు తీసికొనుటకు ప్రార్థించబడెదరు. పరికిములో బంగారు కంటే నెక్కువ వెలకుల విమాయకులకు. ఏమిక్రయిస్తాను దాని కెక్కువ వెలయిచ్చుట కంగీకరించుచేసి వారి కాపతక మియ్యబడును. వారును నిధి కెక్కువ సాయముచేసినవా రగుదురు. ఈవిషయమునకు సంబంధించిన జాబులు మైలాపూరు జిల్లా 'నె కట' లాస్ నెకు సంపవలెను. —పంజాబు బజారు కార్యదర్శి.

శూళడివిజన్ కవులెలరు సిక్కు:—వైశాఖ కృక్షిణ ది ఆర్. కృష్ణస్వామయ్యగారు శూళడివిజన్ 17-వ డివిజనుచే న్యూనిసిపల్ కవులెలరుగా నెన్నుకొనబడుట కభ్యర్థిగా సందెదరు.

కచ్చాలేశ్వరరేడివిజన్ కవులెలరు సిక్కు:—ఇండియన్ ప్రొఫెసర్ తి కా సుపాదకులు జి. పి. నటేశ్వరగారు మాకెట్ల ప్రాయశ్చయిస్తారు. పూర్వము కచ్చాలేశ్వరరేడివిజన్ బడియెట్లకి 7-వ డివిజను వోయరులచే తిగి మదరాసు కార్పొరేషన్ కవులెలరు పదివి కెన్నుకొన బడుటకుగాను నేనభ్యర్థిగా నున్నాను. ఈడివిజనునకు నేను కడగిన 9 సంవత్సరములనుండి ప్రతిరోజుగా నున్నాను. ఇందుమించు అన్నిసమావేశములకును హాజరయ్యితి నాడెను. వెక్కు నెన్నుకొని కమిటీలో పు:చేసి నాను. 7 సంవత్సరములుగా స్టాండింగు కమిటీగానున్నాను. ఈ యెన్ని టిలో నేను చాల పని చేయుట మాత్రమే కాక ఈ డివిజనుయొక్క యోగక్షేమములను సమస్త విషయాల కనిపెట్టియుండెడివాడను. అంతేకాక నియోజక కన్వయను వెంపుచేయవలెనని పోరాడి సాధించిన వారిలో నే నొకడను. శ్రాత్త చట్టము ప్రకార మెక్కువ ప్రయోజనకరముగా పనిచేయుట కనకాశు చాల కలుగు. కనుక, నన్ను తిగి యెన్నుకొను నెవల నేనీ డివిజనునకును సగమునకును పూర్వము కన్న వెక్కుడుగ నేననేయకలనని కలచుచున్నాను.

శిక్షాత్తరపోలీసు:—కాకుత్స్థులు హుడ 1½ లక్షల రూపాయలను శిక్షాత్తరముగ నిచ్చుకొనవలయు నని దొరకనము వారు త్రవవు చేసినట్లు తెలియుచున్నది. వారును గురజన వాలా ప్రజలవలెనే ఆమె త్రవవును తీసివేయవలయు నని విజ్ఞప్తి పంపుకొనిరి. గుజనవాలా, వజీరాబాదు, నజీమాబాదు, నాఫీకాబాదు, పట్టణములలో అక్టోబరు 14 వ తేదీ మొదలు ఒకన వత్సరమువరకు శిక్షాత్తర పోలీసును విధించినట్లు తెలిసెందు గవన్నరుగా త్రవవు చేసిరి.

మాంధ్య గారు:—వీరు 12-వ తేదీని కాకిలో బయలు తేరి అమృత సరమునకు వెళ్లిరి.

డక్కాలో మొహరము:—కాల్కత్తాలో జన మొహరము ఉత్సవము చాకబాదు సమీపమునందు జరుగుచుండెను. దీనిని జోడు డక్కా ఘుర్కా మిలిటరీ పోలీసు తెలొలియకు సంబంధించిన నోకనిని కొట్టెను. అతనికి స్వల్ప రిప్పియెను. అతనిని వైద్యశాలకు తీసికొనిపోయిరి. ఆనరటిలు కమ్మింగు గారి యింటికి వెళ్లుచుండిన డక్కా పోలీసు కాని స్టేబిలు అనబడినది, ఒక పాడ్డు కనిస్టేబిలును తరువాత నట్లే కొట్టిరి.

వాతావరణ స్థితి

1919 సం. అక్టోబరు నెల 18 వ తేదీ సోమవారము

జిల్లా నామము	అక్టోబరు 18 వ తేదీ 24 గంటలలో	అక్టోబరు 17 వ తేదీ 24 గంటలలో	అక్టోబరు 16 వ తేదీ 24 గంటలలో	అక్టోబరు 15 వ తేదీ 24 గంటలలో	అక్టోబరు 14 వ తేదీ 24 గంటలలో
కోపాలపూరు	90.2	78.0	...	86.91	81.95
విశాఖపట్టణము	85.4	76.2	0.88	26.54	26.90
కాకినాడ	84.4	77.2	0.28	26.62	26.08
ఎంద్రు	86.8	75.2	1.40	81.91	27.60
తుంటూరు	88.7	74.0	0.86	24.22	26.76
వెల్దురు	89.0	76.8	0.08	15.81	14.95
చువనూరు	91.2	76.9	...	20.94	20.80
మైదరాబాదు	84.8	70.4	...	30.24	27.74
అనంతపురము	90.9	76.7	...	29.84	20.08
కర్నూలు	91.8	74.9	...	18.75	15.68
కర్నూలు	88.8	75.8	...	18.84	22.62
కడప	91.5	77.8	...	26.45	28.08
కెంగుళూరు	88.7	65.9	...	30.55	23.57
కర్నూలు	93.0	77.0	...	25.15	27.17
వేలూరు	95.0	76.2	...	31.01	30.15
కోయంబత్తూరు	98.2	72.8	...	8.09	11.94

వాయుభారము సర్కారులలో సాధారణముగా పూర్తిచేసి, రిక్కిన ప్రజలలో చాలవరకు కొంచెము పూర్తిచేసి వడదుట కొన్ని స్థలములలో అట్లే నిలిచియున్నది. లేదా కొంచెము తగ్గినది. వాయుభారము తీర దించు మించు సమస్యికి వచ్చినది. వాయుస్థానము తరచు. వాయువరమును సంకులములు. ఉష్ణస్థితి పూర్తిచేసి, పగటి యష్ణస్థితి మొత్తముమీద సాధారణ స్థితిని మించి యున్నది; ఉత్తర మదరాసు తీరమున తగ్గియున్నది. రాత్రి యష్ణస్థితి మొత్తముమీద పూర్తిగానున్నది. వాయుస్థితి మదరాసు తీరమును సాధారణస్థితిని మించియున్నది. మంచు గూన కనిపింపవలయుననుచు ముప్పు లభింపవలెనని. తరసములందు తగ్గినది. సర్కారుల తీరమునకు తియినాన్ని నేను వానలు జరిగినవి. చుట్టిపట్టణములో 1½ అంగుళము జరిగెను.

ఇంచుమించుకును వాయుభారము సమస్యిలో నున్నది. స్థానికమైన వాయుభారమ్యవకరణకు మదరాసు పొంబనలలో వానలు జరియు వచ్చును. ఎడ్వర్డు. బి. రాను అక్టోబరు వాతావరణ కార్యజ్ఞము.

The "Pioneer" sent a special correspondent to the frontier to investigate the conditions and in the first of his articles, the correspondent insists on two things, general and the particular responsibility of the public for what administration in this country does or omits to do and the necessity of doubling the railway line between Lahore and Peshawar.

The Bengal relief committee have taken relief work in hand in the centres of the districts affected by the recent cyclone. Demands for further funds and for rice have reached the General Secretary from various district centres. Arrangements have now been made to send 1,000 maunds of rice to each of the following centres: - Khulna, Bagerhat, Barisal, Dacca, Tarpansa, Mymensingh and Faridpur.

On the fourth day of the Mohurram in Calcutta, October 6th, when the Mohurram procession was passing near Chowk Bazaar, some Mahomedans fell upon a man belonging to the Dacca Gurkha Military Police Battalion, the man being removed to hospital in an unconscious state. Sometime later four armed constables and one head constable of the Dacca armed police, while going to the Hon'ble Mr. Cumming's place on duty, were also severely dealt with by a few Mahomedans.

A resolution on the land records administration of Burma contains an intimation of the intended change in the system which Sir Reginald Craddock considers capable of improvement, especially as regards want of simplicity. The innovation will not be introduced without a full discussion with experienced officers. Meanwhile certain changes as regards the preparation of assessment rolls will be considered, also proposals for the introduction of the system of registration of bills on the lines of the Torrens system, should that commend itself.

It appears from a petition submitted by the inhabitants of Kasur to the Lieutenant-Governor of the Punjab that an indemnity amounting to a lakh and a half rupees had been imposed on the residents of that locality. The grounds on which the petitioners pray for the withdrawal of the order demanding indemnity are similar to those urged by the inhabitants of Gujranwala under the provisions of Section 15 of Act V of 1861. The Lieutenant-Governor directs that the inhabitants of the towns of Gujranwala, Wazirabad, Nizama-bad, Hafizabad, including Garhi, Awan in Gujranwala district, shall maintain the additional police which it has been found necessary to locate thereat in consequence of their misconduct, for a period of one year with effect from the 14th October, 1919.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England Joint Committee Sitings. Sir William Duke.

LONDON, October 9.

At to-day's sitting of the Joint Committee, Sir William Duke said that the India Council should continue during transition, certainly for the next ten years. No change in its statutory composition was necessary, but more Indian Members might be desirable. He did not object to interchange of officials between the India Office and India. He did not desire to increase the power of the Council and thought the Bill was the best possible in the circumstances.

Sir James Brunsyate Accepts Darchy.

Sir James Brunsyate said he accepted the darchy scheme of the Bill. He was totally opposed to dualism in the Government of India at present. A strong well selected India Council, with recent knowledge, was essential. One way to improve the India office was to lessen its work.

The Committee adjourned to to-morrow.

The "Times" on Dualism.

LONDON, October 9.

The "Times," in a leading article, says that it is willing to support dualism in the provinces, if the Joint Committee to think it practicable, because it appears further delays. For the same reason, it says, the "Times" opposes the demand for the application of dualism to the Government of India. It says that representatives of India cannot have it both ways. They cannot begin as they did by expressing exaggerated apprehensions lest they should get something less than the bill, and end by appealing for a great deal more than the bill contemplates. The Bill supply India the pledge of the 10th August, 1917.

H. H. The Aga Khan's.

Suggestion for Federal Self-Government.

LONDON, October 10.

At to-day's sitting of the Joint Committee Mr. Aga Khan said, as an ideal he preferred self-government on the American Federal plan or Swiss plan but, he recognised that India's future was linked with Britain, and responsible government must be a way towards evolving some such plan. He said that the countries of great states such as India would become. He looked forward to day which through referendum and initiative elections would fully supervise their representative. Dualism could not be permanent, but it was difficult at present to imagine any other coherent scheme for transitional period. Two thirds of the majority vote should be needed for removal of a minister. Governor's power to disregard the opinion of ministers was desirable at present as a safeguard from the British point of view, but he doubted the practical utility of such power. He was of opinion that the best guarantee against hasty, unwise or partial legislation and best protection for the Governor himself would be referendum. He thought that the proposed restrictions on the financial and legislative powers of legislatures were unnecessarily severe so far as Bombay and Bengal were concerned. Legislature should certainly be empowered to vote supplies. The Grand Committee method of securing essential legislation might be necessary for the first few years, but thereafter natural constitutional action of dissolving the house on important occasions when the policy of administration was successfully challenged should be resorted to, and referendum should be used where only one measure caused friction. He did not entirely accept the position that time had not come to give Legislative Assembly a measure of control over the Central Government. For example the public works and education could be handed over to a responsible minister at headquarters without unduly lessening the Government of India in the discharge of its responsibilities. He accepted the bicameral plan for the Central Government although he did not favour it in principle since it might retard true federalism, but proposed that the composition of a second Chamber was too formal and inadequately representative. Changes relating to the course of legislation in the Indian legislature were unnecessarily restrictive. He thought that modifications in the powers of control of the Secretary of State and Viceroy over the Government of India and provincial governments respectively should be given definite statutory expression and that a period of ten years between the investigations of statutory commissions was too long. He preferred seven years. The bill left too much to rules to be made hereafter. Less scope should be left for exercise of personal inclination or party prejudices by successive Secretaries of State or Viceroy. The report of Brathburgh Franchise Committee was seriously defective in two respects, firstly in regard to the disenfranchisement of women and secondly because it totally ignored referendum. A modified form whereof was necessary even at present.

Mr. Kamat's Protest Against Franchise Committee Proposals Re Urban and Rural Constituency Representation.

LONDON, October 10.

Mr. Kamat, member of the Bombay Legislative Council has presented an elaborately reasoned protest against the proposals of the franchise committee that in Bombay, the Punjab, and Central Provinces candidates seeking to represent the Urban or Rural constituency must have place of residence within their constituency. The protest argues against this restriction particularly in Bombay as placing arbitrary handicap on the future composition of the Bombay Council as against Bengal and Madras and contends that residential qualification violates the principle of giving electorate widest freedom of choice of representatives.

British Trade Outlook. Fear of Foreign Competition. Sir Auckland Geddes' Views.

LONDON, October 10.

Sir Auckland Geddes, President of the Board of Trade, in a speech in the city on the outlook for British Trade, referred to the great fear that had been expressed that British Traders were likely to be seriously hit by Germany, Japan and America. He said that careful investigations showed that perhaps it would be many years before Germany would rank among the great manufacturing nations of the world. She lacked raw materials, and her workmen were hopeless and dispirited and were not working. Referring to the recent representations of the deputation of toy manufacturers, he said only a small quantity of German toys had entered the country since the Armistice, and the Board of Trade had imported those in order to show the British toymen what Germany was not able to do. The fear of German competition was a shadow. Referring to the Japanese competition, he drew attention to the wages of skilled workmen, which were formerly in pennies and were now sixpence, while the cost of staple food, rice, had more than quadrupled. The Japanese workman was in no way as skilful as the British. Another great danger was the American competition. America was not well placed for the world trade, and she also had her own troubles. The exchange also hindered American exports. He was convinced that America was unable to drive British trade from the markets of the world. If the nation made up its mind to work together, and serve the greater interests of our export trade, no nation was better situated than Great Britain to supply the shortage of the world's goods. He sympathised with the workers' efforts to obtain a higher standard of life, but urged that greater production must accompany it. He denounced as treachery the action of the manufacturers, who were guilty of limiting the output in order to keep up prices.

Nationalisation of Mines. Government Policy. Mr. Lloyd George's Statement.

LONDON, October 10.

Mr. Lloyd George, replying to the advocacy by the Trade Union deputation, of nationalisation of mines, adhered to the policy announced in the House of Commons. He declared that if the people were convinced that the experiment should be tried, they had got the constitutional machinery to carry out. The Government had definitely decided that it could not undertake State management of mines, which would not save the expense, nor increase the output. Therefore the Government abided by its other proposals, namely, to buy out all the owners of mining royalties, to nationalise coal deposits, improve the conditions of life of the miner and give him an effective voice in the conditions affecting his health, safety of mines and management of the whole business.

The deputation was headed by Mr. Stuart Bunning and included all the Miners Executive, also Mr. Smille, Mr. Bowerman, Mr. Will Thorne and others. There have been strong expressions of dissatisfaction with the nature of the Premier's reply and a great nationalisation propaganda is being planned.

King Ratifies Peace Treaty.

LONDON, October 10.

The King has ratified the Peace Treaty.

Civil or Quasi Military Employment in the East.

Applications from Invalidated Indian Army Officers Invited

LONDON, October 10.

Mr. Montagu has invited applications from the invalidated disabled Indian army officers who are physically suitable for civil or quasi military employment in the East. It is stated that the majority of these have already been communicated without. Possibly, some have been overlooked.

Chancellor of Cambridge.

LONDON, October 10.

Mr. Balfour has been elected Chancellor of Cambridge University, unopposed.

Rise in Wholesale Price of Tea.

Delay in Delivery

LONDON, October 10.

In connection with the continued rising in the wholesale price of tea, it is pointed out that delays in delivery are still very serious, while there is some uneasiness owing to the recent tendency for buying, which has been on a very large scale to be confined to a few.

The Silver Market.

LONDON, October 9.

Messrs. Montagu's silver report says it is reported that a shipment of three million dollars of gold to India from Montreal has been arranged. The market is steady in tone and fairly active. The fall in price was due to ample supplies. The Shanghai Exchange is 6s. 3½d. per teel.

Russia

The Baltic Provinces. Bolshevik Menace.

Execution of Anti-Bolsheviks.

LONDON, October 9.

STOCKHOLM.—A telegram from retrograd says that seventy-three Allied Anti Bolshevik conspirators have been executed at Moscow and Cronstadt, including the Princes Obolenski and Andreikoff, several generals, professors and women. It is asserted that the conspirators were connected with General Denikin.

Von Der Goltz Interviewed.

LONDON, October 10.

Von der Goltz interviewed by a correspondent of the "Chicago Tribune," at Mitau, before his departure for Germany, said though he had been recalled, the German troops would remain, or, rather the Russian troops, for they had finished with the German Government and Germany, where there was no work or food for them. Formerly such men went to America, but now that that was impossible they had come to the Baltic.

War on Letts.

A telegram to the "Times" from Berlin says:—Colonel Bermon, otherwise Prince Urusoff, commanding the Russo-German main force in the Baltic, has been reinforced and has declared war on the Lettish Government, asserting that the latter wishes to conclude peace with the Bolsheviks.

German Attack.

A telegram to the "Daily Chronicle" from Riga says that a German force of 20,000 is attacking the Letts on a ten-mile front a few miles outside Riga.

Letts Appeal to Allies.

LONDON, October 10.

PARIS.—The Government of Lettland has telegraphed to the Peace Conference saying that the German troops in Courland have done their utmost to prevent the Letts fighting the Bolsheviks. When the Letts recently began a fresh offensive and freed a considerable area the Germans attacked them in the rear on the 8th instant. The Lett Government begs the Allies to take immediate decisive measures, to force Germany to conform to the Peace Treaty which she has thus violated. The Government declares that the alliance thus formed by Germany and Germanophile Russia threatens not merely the independence of Lettland, but the peace of the whole world. The Lett Government will defend its independence with the last drop of its blood.

Russian Situation Growing Dangerous and Complex. Position of the Baltic Provinces.

LONDON, October 10.

The whole Russian situation is daily growing more dangerous and complex. All that is publicly known is that the plan of co-operation through the Baltic Provinces and the so-called North-West Russia Government has broken down, owing, it is believed, to the refusal of General Denikin and Admiral Kolchak to guarantee the independence of these States, because that would be incompatible with an undivided Russia, for which they are fighting. Therefore the Baltic Provinces are tentatively negotiating for peace with the Bolsheviks. But Germany's attitude is the crux of the position. She continues strenuously to deny that she is encouraging Von der Goltz, but the latter remains on the spot with 110,000 troops, and is undoubtedly establishing relations with numerous Russians of the old "regime" who object to the independence of the Baltic Provinces, and regard the overthrow of Bolshevism merely as a prelude to the restoration of old Russia with their rights, privileges and property intact. It is regarded as significant in this connection that General Denikin has a German general in charge of his cavalry.

Warning to Britain.

The "Times," referring to the gravity of the issues, points out that while Bolshevism is undoubtedly doomed, the point is what will succeed it, a Russia moulded by the wishes of Germany, or by the Allies. The paper warns the British Government that an unfriendly Russia could upset the peace in the East. Moreover, the situation in Turkey is serious and Russia and Turkey command the back door to India. Hence Great Britain says the "Times," cannot ignore the growing gravity of the position.

Reported Advance of Von Der Goltz.

LONDON, October 10.

Reuter learns that there is no definite news of the reported advance of Von der Goltz's troops on Riga, but acknowledging is known to have occurred between the Lettish and German-Russian detachments. There are indications that the Germans intend to advance through Latvia to the Bolshevik front with a view to co-operation with the white Russian armies. The Lettish Estonians will offer a determined opposition. Laidtner, the Estonian Generalissimo, however, declares that the situation is very serious, and that Lettish troops are insufficiently organised, and are unable to resist the more numerous and better equipped troops of Von der Goltz and Bermon. Consequently he has asked for Estonian aid. The latest aggression of the troops of Von der Goltz and Bermon is regarded as the first sign of imperialistic German offensive towards the East and the charge of German reactionaries are now on the table. The latest official news strongly confirms the view that Germany is deliberately scheming to secure the controlling position in Russia by German troops occupying Retrograd, and then pushing as savagely of the country. The Russian General Miller and troops in North Russia have declined to take the chance to leave the country on board a British transport.

For political reasons numbers of British have desired to remain, but in order to prevent misunderstanding all have been evacuated. General Rawlinson sails on the 11th instant, and British evacuation of Murmansk will be completed in a few days.

Allied Note to Germany.

A telegram from Paris says:—The French Mission to the Baltic States has transmitted to the Supreme Council the renewed refusal of Von der Goltz to retire. The Council has adopted Marshal Foch's Note as regards evacuation of the Baltic Provinces, informing Germany that coercive measures planned by the Allies will be carried out unless orders of the Peace Conference are obeyed. Furthermore, an inter-Allied Commission will be sent to the Baltic to supervise the execution of Allied measures.

Peace Discussion.

A telegram from Helsinki says that Tohtioherin has agreed to hold a peace discussion with the Baltic States at Dorpat, and suggests that they begin on the 12th instant.

Reinhardt's Advance Guard Occupies Riga.

LONDON, October 11.
A telegram to the "Daily Mail" from Helsinki dated 9th October says that Mr. Reinhardt's advance guard of the Germans and Russians occupied Riga that morning. The extent of fighting and composition of the troops is unknown. It is believed that the assailants numbered ten thousand.

Germans and Russians occupy Schlock.

LONDON, October 11.
A Latvian official communique says that the Germans and Russians attacking towards Riga on a front of thirty kilometres between Stival and the coast have occupied Schlock. German armoured cars and aeroplanes were used and an attempt was made to bomb Riga. The attack was generally repulsed with heavy loss. Two German companies were cut up by machineguns. Fighting continued, the another account declares that the enemy attacked repeatedly throughout the night in overwhelming numbers but unsuccessfully. A state of siege has been seen proclaimed at Riga where the British and French warships have created the decks for action.

Lord Beatty as First Sea Lord.

LONDON, October 10.
It is confirmed that Lord Beatty will shortly be appointed First Sea Lord in succession to Sir Rosslyn Wemyss, who resigns at his own request.

France

Strike Movement at Brest.

LONDON, October 10.
Paris:—There is a serious strike movement at Brest. Large bodies of workmen are idle and the military are working the water and electricity services, also seeing to the funerals and helping in the hospitals. Four thousand strikers held a procession to-day, singing revolutionary airs.

America

Establishment of Air Routes.

Appropriation of 15 Million's Dollars Recommended.

LONDON, October 11.
WASHINGTON:—The Senate Military Committee has recommended additional appropriation of fifteen million dollars for the army aircraft construction in connection with the establishment of air routes to Panama, Alaska and probably Asia.

New York Labour Trouble.

LONDON, October 10.
NEW YORK:—Owing to the strike of Long shoremen, the ports are virtually tied up. Thousands of tons of merchandise are awaiting shipment.

President Wilson Still in Bed.

LONDON, October 10.
WASHINGTON:—President Wilson continues to improve but still in bed.

Africa

Loan For Sudan.

LONDON, October 10.
The "Times" learns that a new loan of three and a half millions will shortly be issued by the Bank of England for the Sudan Government. The interest will be 5½ guaranteed by the British Government. The issue price is 90p. The loan is for the irrigation scheme.

Hungary

Rumania and Hungary.

LONDON, October 10.
PARIS:—The Supreme Council has authorized the sending to Budapest of an inter-Alled Commission, including a Rumanian delegate, to draw up an inventory of the articles requisitioned by Rumania.

Bulgaria

Bulgarian Peace Terms.

LONDON, October 10.
PARIS:—Bulgaria has been granted an extension to the 24th instant to present observations on the peace terms.

Holland

The Sugar Convention.

Immediate Assent Agreed Upon.

AMSTERDAM, October 10.
Holland and Belgium have mutually agreed to the immediate assent of the Sugar Convention of 1902.

Italy

The Fiume Situation.

Probable Effect on Italy.

LONDON, October 10.
It is understood that the situation at Fiume remains very unsatisfactory and involves grave possibilities of a serious international trouble in Italy, as D'Annunzio's forces decline to leave, and the Army and Navy decline to compel them. It is reliably reported that the King of Italy has threatened to abdicate if the attitude of the Army and Navy does not change.

General

Patna High Court.

LONDON, October 9.
The King has approved the appointment of Mr. Leonard Adams as a Judge of the Patna High Court in succession to Mr. Roe.

The Gaskwar of Baroda.

LONDON, October 9
MARSEILLES—The Gaskwar of Baroda has arrived here, and is proceeding to Paris.

Indian Telegrams.

(ASSOCIATED PRESS)

Bombay

Mr. Gandhi and Khalifate.

BOMBAY, October 12.
Mr. Gandhi in the course of a letter to the press draws attention to the decision of the Khalifate conference at Lucknow to observe the 17th instant as a day of fasting and prayer and says:—What are Hindus to do? I feel that they could do no less than their Mahomedan brethren. Their fast and prayer will be the truest test of friendship and fellow feeling. I hope that every Hindu, man and woman, will observe the 17th instant and thus put a sacred seal on the Hindu Mahomedan bond. There is also to be a hartal. It is intended to impress upon His Majesty's ministers the seriousness of the position but in order to be impressive it has to be absolutely peaceful and voluntary. Any exercise of force will make it thoroughly useless for the purpose for which it is intended. If Mahomedans really feel and if the Hindus are sincere in their professions of friendship naturally they will both voluntarily stop work on the 17th. I have ventured to tender advice that in view of the past experience there should be no processions, no meetings. Every one must remain indoors except volunteers and Mahomedans who will visit Jumma Masjid. Any breach of peace will simply mar the most excellent cause. I have therefore further suggested that the mill hands should in no way be encouraged to stop work nor those who were engaged in the interests of public health. I venture to hope that the Government will rise to the occasion. Indeed they could make common cause with the people and thereby tell His Majesty's ministers that we consider the Khalifate question as sacred trust which must not be betrayed. But whether the Government goes far or not they can at least issue instructions to all officials not to interfere either directly or indirectly with the forthcoming peaceful demonstration.

A meeting of Mussalmans of Bombay held after prayers on Friday approved of the proceedings and adopted the resolutions passed at the Lucknow conference.

United Provinces

Presentation of "Dalis."

U. P. Government Policy.

ALLAHABAD, October 12.
In connection with the acceptance of "dalis," the Lieutenant Governor of the United Provinces, in a resolution on the subject, says that the opinions of public bodies, associations and individuals were obtained. Some of those consulted consider that the practice of presenting "Dalis" should be discontinued. Others would restrict the prohibition to "dalis" presented by Government subordinates only and as regards "dalis" presented by others they incline strongly to the view that the practice which is sanctioned by long established custom, should be allowed to continue. They hold that any interference by the Government with a social custom of this nature would be misunderstood and probably resented by those who consider its continuance as a traditional symbol of friendship and good-will between the Government and the public. Sir Harcourt Butler has very carefully considered all opinions both for and against the practice, and is now pleased to order the acceptance of "dalis" by a Government officer from official subordinates to them shall henceforth be prohibited. His Honour does not desire to issue any general orders prohibiting the acceptance of "dalis" presented to Government servants by non-official gentlemen. All officers of the Government, are however enjoined to see that existing rules on the subject are observed.

Calcutta

Bengal Relief Committee.

CALCUTTA, October 12.
A meeting of the provincial committee of the Bengal Relief Committee was called this afternoon to consider the interim report of Messrs B. Chakravarty and C. R. Das, Barristers-at-Law. In view of the urgent demands from district centres and in order to make arrangements for further granting of funds to local committees a further conference has been called on the 14th instant inviting all associations and public bodies and public men and philanthropists to join in the work of organising relief fund and of concerting measures of relief in the different districts affected.

Tenders for Gold Bullion.

CALCUTTA, October 11.
Of the tenders for gold bullion presented at the third sale held on the 6th instant, all tenders above Rs. 25 8 0 and all tenders for a minimum amount of 1,000 tolas at a rate have been accepted fully. The total amount of gold sold is 3,26,000 tolas. Tenders for the fourth sale will be received up to the noon standard time on the 20th instant. The quantity offered for sale and conditions of sale will be the same as those notified in the press "communique" of the 22nd September, 1919.

Burma

High Rents in Rangoon.

Government Reply to Allegation.

RANGOON, October 8.
In connection with the discussion regarding the high rents prevailing in Rangoon, it has been publicly asserted that the Government had taken advantage of the fact that rents were high to place a high rent on its own land, and a particular reference was made to the rents charged in the canal reaches of Rangoon. It was suggested that the rents charged there were when capitalised more than the value of the land itself. An examination of the facts as regards this allegation has been undertaken by the Collector of Rangoon, and his note on the subject is published for general information. The rents actually obtained are all credited to the Town Lands Reclamation Fund and are used for the development of Rangoon. They are not credited to provincial funds. The note may be summarised as follows:—The rents in the canal reaches were intended to be rents at 4 per cent. on the market value of the land. They approximated very closely to such rents so far as the market value can be deducted. From the scanty data available the rents are considerably lower than the actual rents being paid by occupants in similar land in the four blocks immediately to the south. The canal reach lands were taken up rapidly at the rents fixed. As soon as the war stopped, leases at the fixed rents commanded a premium. At present lease holding rights in the canal reaches have a high sale value. The rents, when capitalised, which are charged in this fully-equipped area are the centre of Rangoon, are compared with the capitalised value of the ground rents charged in the Tatmye quarter on the Pazundaung Creek for areas almost entirely unequipped with sanitary conveniences. The capitalised value of the land at twenty years purchase, on the rents now being charged in the Thayetmye quarter, varies from Rs. 2,78,000 to Rs. 4,50,000 an acre or, in other words, from Rs. 6-4-0 to Rs. 10-6-0 per square foot. The values as calculated by the Collector are on the basis of twenty-five years purchase. The Collector's note further shows that the sale value of the leasehold rights in the plots of 60 by 57½ feet in Canal Street is Rs. 1,500, which corresponds to about Rs. 19,000 an acre.

Rash Motoring in Rangoon.

A Parsi Merchant's Sentence.

RANGOON, October 11.
A Parsi merchant, named Manikjee, was recently sentenced to three months' imprisonment, half rigorous, half simple, and a fine of Rs. 300 for rash driving and injury to a Lady Sub-assistant surgeon while driving his motor. He appealed to the Chief Court, which maintained the sentence and fine, but made the imprisonment simple for the whole three months. He now memorialises the Lieutenant-Governor against the imprisonment on the ground that no moral turpitude was involved in the case and that the fine and suspension of license would have been sufficient deterrent. The memorial states that after the decision of the Chief Court on appeal he submitted himself to the District Magistrate and subsequently to the jail authorities, but was informed that he could not be admitted as no orders had been received. He is still at large and claims that he is suffering suspense and anxiety of mind as to when his sentence is to begin. Another memorial on his behalf, signed by the residents of Rangoon, submits that as the case did not disclose any aggravating circumstances, the imprisonment is not necessary.

News in Brief.

Contributions to the Bengal Relief Fund amount to Rs. 1,40,000.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya was to leave Benares yesterday for Amritsar.

A Dacca message states that a big fire broke out on the 6th in the godowns of Messrs. Nehapiet and Co., Jute Merchants. The total loss is estimated at Rs. 1,50,000. The goods were covered by insurance.

The Government of India are arranging the preliminaries for a committee to consider the constitution of the Indian Store Department in anticipation of the receipt of the Secretary of State's sanction to the Industrial Commission proposals on this matter.

The investiture of Raja Narendra Sahi, Chief of Tehri, Garwal State, with full ruling powers, took place on the 4th instant, at Tehri. Mr. Wyndham, in his address, described the creditable war effort of the State, mentioning that the Raja was himself anxious to go on active service to Mesopotamia. Mr. Wyndham announced that His Highness had been gazetted to the rank of Captain. His Highness made a modest reply, declaring it would be his earnest endeavour to follow in the foot-steps of his father the late Raja.

Now that it is finally decided that Dr. Brijendral Seal is not taking up the Vice-Chancellorship of the Mysore University, great speculation exists as to who would be the next Vice-Chancellor. Two well-known names, one of an Indian educationist and a public man of Western India, and the other of a European professor in Great Britain with considerable Indian reputation, are mentioned in this connection.

Sir Thomas Holland, President, Munitions Board, is expected to return to India at the beginning of December, when presumably a beginning will be made with the constitution of the Industries Department on the lines recommended by the Industrial Commission.

The Government of India have decided to exempt Pardanashin or Goshaladies desirous of travelling from India to Mesopotamia and the Persian Gulf ports from the necessity of attaching their photographs to their applications for passports, or of appearing in person before the passport issuing authorities.

కృష్ణా దేవరాయలు.

కృష్ణా దేవరాయలు ముందు.

కృష్ణా దేవరాయలు కలవరము.

కృష్ణా దేవరాయలు నివసించిన స్థానమును గురించి ప్రస్తుతము వ్రాయవలసినది. ఈ సంగతి గురించి ప్రస్తుతము వ్రాయవలసినది. ఈ సంగతి గురించి ప్రస్తుతము వ్రాయవలసినది.

ఈ సంగతి గురించి ప్రస్తుతము వ్రాయవలసినది. ఈ సంగతి గురించి ప్రస్తుతము వ్రాయవలసినది. ఈ సంగతి గురించి ప్రస్తుతము వ్రాయవలసినది.

ఈ సంగతి గురించి ప్రస్తుతము వ్రాయవలసినది. ఈ సంగతి గురించి ప్రస్తుతము వ్రాయవలసినది. ఈ సంగతి గురించి ప్రస్తుతము వ్రాయవలసినది.

బాల్యవివాహము.

I

పదవ ఆంధ్రమహిళాసభలో చేయబడిన అయినదన తీర్మానము "స్త్రీవిద్యకు ఆటంకముగ నుండు బాల్యవివాహములను మానవలెనని ఈసభవారు ప్రతిపాదించుచున్నారని 2-9-19 తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ప్రకటించబడియున్నది.

కానుకొల్లు చంద్రశేఖరరావు

II

వివాహమునగా మంగళసూత్రము కట్టుటయే కాదు. గర్భాధానముకూడ చేయుదురు. రజస్వలమైనను, నిషేధము నకు యొక్కవయస్సుగా నిర్ణయింపబడిన 16 సంవత్సరములు దాటక పూర్వము మెక్కుడ గర్భాధానము జరుగుచున్నచో ఆ యిది బాల్యవివాహమే. మంగళసూత్రము నెప్పుడు గట్టినను, రజస్వల యెప్పుడైనను మనదేశపు స్థితిగతుల ననుసరించి 16 సంవత్సరము లయిన దానినైతే గర్భాధానము చేయగూడదని మనదేశపు వైద్యుల యభిప్రాయము.

ములో సంరక్షకులు బాలికలకు మాత్రమే కాదు, బాలికలకు నుండవలసియున్నది. ఈయంద్రియలలోని శక్తిల కెంతకలదో పురుషులకును సంతయే కలదు. కర్మవిధేయములన శ్రీలకు పురుషులంత కేరకర్మాన్నియే లేకపోయినను, బుద్ధి బలమునందు తీసిపోవుటలేదు. మొన్నటి వివాహములనుండు శ్రీమొక్క బుద్ధిబలమును, భుజబలమును, రంధ్రును ప్రకటితమైనవి. మనదేశపు బాలికలు పాశ్చాత్యదేశపు బాలికల కంటె శీఘ్రముగా రజస్వల లగుదురను నొక సామాన్య ప్రతీతి కలదు. అక్కడకు నిక్కడకు నొక సంవత్సరము లేదా పదు నెనిమిది నెలలు కన్న లేదా లేదు. కాని యెటులనో మనదేశ మునందు శ్రీలకు విద్య మాన్పించినారు. ఈ కారణములను చదువులు చదివించుట లాభకరముగ నుండగలదు. యావన ప్రారంభదశయందు ఇంద్రియములను స్వాధీనమునం గుండు కొను శక్తి శ్రీలకే కాక, పురుషులకును, తక్కువగానే యున్నది. సంఘమునందు చాచి గ్రహించు చానిని బట్టియు, పెద్దలు చేయు నుపదేశములను బట్టియు, స్వానుభవమును బట్టియు, వ్యక్తి తన చర్యను దిద్దుకొనుచుండును. శ్రీలకు గాని, పురుషులకు గాని నిగ్రహశక్తి వయస్సును బట్టి, శిక్షను బట్టి కలుగుచుండును. శ్రీలకు పురుషుల కధికమైన నిగ్రహశక్తి యున్నదనుట యతిశయోక్తి. వ్యభిచారవిషయము సంబంధించినంతవఱకు సాధారణముగ నిట్టి దుష్టులను ప్రేరేపించునది పురుషుడే. ఇంద్రియవికేరణశక్తి వయస్సును బట్టి గలుగునది యగుటచే బాలికలను విద్యాలయమునకు పోనియకుండ గదిలోపలనో, వంటయింటిలోనో పెట్టుట యొక్కము కావలసివచ్చుచున్నది. మొత్తమున మన సంఘమునందు పురుషునికన్న శ్రీలకు నిగ్రహము లున్నవి. పురుషునకు శ్రీలకు సందేహము లేకుండునగా నున్నచో బాలిపాఠశాలయందు రక్షింపవలసిన బాధ్యత శ్రీమదనే కాక పురుషునివీడకూడ నున్నది. ఈసమస్య శ్రీలకు మాత్రమే నిర్ణయించుచు యింటిలో పెట్టి దాచుటచేతను, బెత్తముతో కొట్టుటచేతను పరిష్కారము కానేరదు. ఇది కేవలము ఆధ్యాత్మిక మైనది. ఈ యాధ్యాత్మికవిషయమునందే బాలి పరిశుద్ధతయు నున్నది. ఇందునకు ఉదాహరణమైనదియే సాధనము. భారతజాతి బలిష్ఠమైనదియు, జ్ఞానవంతమైనదియు, కావలయునన్న మన ప్రస్తుతవివాహపద్ధతులు - గర్భాధానపద్ధతులు విద్యాపద్ధతులు పూర్వముగా మారవలయును. లేదామన మింకను బలమునందును బుద్ధియుందును, ప్రభులమై, జాతుల పోటీయుందు ననించెదము.

ఆ. నా. రా.

నర్సారావుపేట డి. ము. కోర్టులో

యన్యాయస్థాని పిటిషన్ నెం 10/19. పిటిషనరు:—వెన్నా అప్పారెడ్డి. రెస్పాండెంట్లు:—గుగ్గిలం వెంకటసుబ్బయ్య శ్యామలరాజు పూనూరు కాపురస్తుడు వెన్నా అప్పారెడ్డి తనకు యన్యాయస్థానిగా అడ్డేశిచ్చేయమని పిటిషను దాఖలు చేసికొనియున్నాడు. నదరు పిటిషను ది 17-10-19 తేదీ వాయిదా అయివున్నది. అందుకు ఆక్షేపణమునకు ఆ లేచిన నర్సారావుపేట డి. ము. కోర్టుగా 10 గంటలకు హాజరై తెలియదగుచు నే.

నడింకల్లి జగన్నాథరావు. 9-10-19. పిటిషనుకు తరపు స్టేషను.

మచిలీపట్నం డి. ము. కోర్టులో

SC 1116/19 వాది. బాపూడి సత్యనారాయణ భారతానికి రు 88-10-0 లకున్న, SC 1117/19 వాది. గోల్ల నాగ శ్యామల భారతానికి రు 95-12-8 లకున్న, SC 1118 వాది. కెటికొండ శ్రీనివాసు భారతానికి రు 42-7-0 లకున్న, నదరు మూడుదావాలలోను నదరు ముగ్గురు దావాలు గాయండి ప్రతివాది అయిన ఉదయగిరి రామచంద్రశెట్టి మీద మచిలీపట్నం డిస్ట్రిక్టు మేజరుకు కోర్టులో నదరు నాలుగు దావాలు చేయబడినవి. 16-10-1919 తేదీకి విచారణనిమిత్తం వాయిదాలు చేయబడినవి. గనుక నదరు వాయిదాలకోసం పక్షము 10 గంటలకు నదరు కోర్టువారి యెదుట హాజరై ఆక్షేపణలు చెప్పుకొనియెడల నదరు దావాలలో Exparte దిక్రీలు చేయబడును. కోర్టుకుర వెంకటరెణమయ్య, వాది స్టేషను.

వెంకటరత్న కవి గ్రంథములు
కంఠపరికా కార్యాలయము, తంజునెటిస్సి, బ్రదాసు.

దాఖలు

I

బాలభటుసంఘము, గుంటూరు.

అయ్యో, ఈనెల రెండు రోజుల పాటు కాలమును శ్రీరామ కోట వాటి అప్పారావు బహదూర్ వారి బంగారమును మైదానము బహిరంగసభ సదింపల్లి నరసింహారావు ఎం. బాలభటుగారి అగ్రాసవాధిపత్యము క్రింద జరిగియుండెను. బాలభటుగారి అగ్రాసవాధిపత్యము క్రింద జరిగియుండెను. బాలభటుగారి అగ్రాసవాధిపత్యము క్రింద జరిగియుండెను. బాలభటుగారి అగ్రాసవాధిపత్యము క్రింద జరిగియుండెను.

అటుపిమ్మట బాలభటుగారి అగ్రాసవాధిపత్యము క్రింద జరిగియుండెను. బాలభటుగారి అగ్రాసవాధిపత్యము క్రింద జరిగియుండెను. బాలభటుగారి అగ్రాసవాధిపత్యము క్రింద జరిగియుండెను. బాలభటుగారి అగ్రాసవాధిపత్యము క్రింద జరిగియుండెను.

చట్టి నరసింహారావు

II

బాలభటుగారి అగ్రాసవాధిపత్యము క్రింద జరిగియుండెను.

అయ్యో, మన యిడుమల అను వ్యాసమునిద తే 27-9-19 వ తేదీనా తాబూకాబోర్ల ప్రెసిడెంటు వారి ప్రత్యక్షము, దానినాడ తే 2-10-19 న "ఒక ఉపాధ్యాయుని" మొర, మనమందరము ఆంధ్రదేశానికి ముఖమున వినియున్నాము. మొరకునుండ అన్నమును పెట్టలేదు. నెలపు దినములలోనుండ పనిని మాత్రము బాగుగా చేయించుకొనెదమని ప్రెసిడెంటు వారి ప్రత్యక్షములోని సారాంశము అధ్యాపకులు తిని తిని ఉత్సాహమును తెచ్చుకొని, పాఠశాలలో పనిచేయుచున్నవారు, కడుపునొంద అన్నములేక, నిరసపడి, ఇరుగుదొరుకులలోనై, భరించుకొనుటకు నరియైన వస్తువులు సహించుట లేక, వేసటకెందు భార్యపుత్రులను బాతి, సహించుటెట్లు? పాఠశాలలో గుండెవియునటుల పనిచేయవలెను. గృహముందు పిల్లలతోబాది దిగులు కెందుచు మాత్రమిటుల నయ్యెగదానిని విచారించుచుండవలెను. పాఠశాలా సంతరము ఏదో నొక పనిచేసికొనెదమన్నను, ప్రెసిడెంటు వారి పరమిమనకా కావలెను. ఈస్వల్ప నెలవేతనము వివాదకరమయినను, నితరత్రావనకు దొరకు తెరపులేదయ్యె. మామూలుగా మనకియ్యి, క్యాపిటీవల్ గ్రాంటు సహితము పావు పని పదంతిహదా గలదు. ఇతర డిపార్టుమెంటులలో మాకు కరవు భర్తీయులు, లోకల్ అలవెన్సులు మొదలగునవిలేదయ్యె. మన మొరలను నిర్భయముగా ప్రభుత్వము వారికి మనవిచేసి కొనవలయును. ప్రార్థించగా, ప్రార్థించగా, వరముల బడయలేమా? సమస్యలగు సోదర ఉపాధ్యాయులు సదుపాయము కల్పకొని యుండవలెనని తెలుపవలెను. మనది సాధుత్వ ప్రయత్నములను, తాకిత వ్యవహారము లేమిందేనీ, విరికితనముచే, ప్రెసిడెంటు వారికి కోపమునచ్చుననియు, బదిలీచేసెదననియు, సోదర

ఉపాధ్యాయులు కొందర నెదరు ఈ భీతావహము పడవలసి నంత అవకాశములేదు. మన మొరల ముగించుట లేదు. ఈ మహాకరువు కాలములో నిర్వహణకాలములో జరిగియుట కడు దుర్లభముగా నున్నది. మేమును హోల్ టైం వాక్ గమే గావున మా హోల్ టైం ఫంక్షన్ లేవక మిమ పెట్టక, చెవికూర్చి డిపార్టుమెంటులోని వాక్ మాదిరి గా, మాకును నిరసపునకు తగినటుల సమాన హక్కులను దియవలెను మనచున్నాము.

ఒక ఉపాధ్యాయుడు.

III

కళావంతుల విద్యాసంఘము, గుంటూరు.

అర్థసాధనలారా! నేటి కాలమున ప్రపంచమునందెల్ల కొండొక మాత్రమే వివాద మేర్పడి ప్రతి సంఘమునందు మాత్రమే భార ముదయించి స్వయం నిర్ణయ ముగ్రహవలంబించి బతుకుచున్నది. ప్రతి సంఘమునాకును తమ పూర్వచారములకుం దలి లోపముల నవరించుకొని ప్రజాప్రముఖ మనహోష్టత పదవికి వచ్చుచున్నాడు. ఈరీతి నన్నకర్మికి ప్రయత్నించు సంఘములలో కళావంతుల భాష మొక్కటి. ఈసంఘము నదాచారములతోనను, రాజకీయ విద్యావ్యాప్తిచేతను సంస్కరించుటకు చేయునకును భారత జాతీయతకు యత్యంత సరమైన కార్యము. ఈసంఘమున శ్రీమతి కవిత్వమైన హిందూ కావ్య ప్రముఖ వివాదాలగుటయు పునఃమూల తేజోవం యందును రాజభాషయందును సమస్తమైన సర్వస్వము నవలంబించుట భారతజాతికెల్ల కొక మాత్రమే వివాదమున విజృంభింప లెలుంగగదికాదు. అందునై మహామహులగు తేజోవంతులలో శ్రీమతి కొండ మొకటివచ్చును. ముఖమువారు, రాయసం మొకటివచ్చును. ముఖమువారు, రాయసం మొకటివచ్చును. ముఖమువారు, రాయసం మొకటివచ్చును.

కార్యనిర్వాహకులు.

IV

మదరాస్ ట్రాన్స్ మే కంపెనీ.

అయ్యో, ఇటీవల శ్రీలక్ష్మి ప్రత్యేకముగా ట్రాన్సు బండ్లమును ట్రాన్సు నడుపువాని దగ్గర ఒక బల్లకు ప్రత్యేకమునందులకు కంపెనీవాడు వంద్యులే గాని ముఖము బరువులను మంచి చెడ్డలను గ్రహించి చేసినటుల గానించుచు. ఏలయున:- ఎందయు వానయు శ్రీలక్ష్మిపాలగును. ఎందలో మాదవలయును. వానలో వానిపోవలసిందే. దీనివలన అకోగ్యము చెడి పొగింభయము గల్గుట తటస్థించును. ఇదిగాక మోటారుమాక నిల్పు తావునకు శ్రీమతి కూర్చును స్థలమునకు ఎదము చాలనందున ఆకను బండిని నడపించు సమయమున శ్రీమతి, ఆకనుకు తాకుట తటస్థించుచు. ఇది ఆకనునకు సమాగ లేదు. ఎందవాన లటుండ ఆపుడెపుడు విద్యుత్తోతి కంపము గల్గుచుండును. ఆ పుడు లోపల ఏ చట నో అసీనులైయున్న పురుషులే భయకంపితులగుచున్నాడు. అట్టి యెడల దగ్గర నేయున్న అబలల స్థితిని గూర్చి వేరుగ వ్రాయవలసివచ్చును. క్రిందివారము పాఠశాలము పూర్వోపాధ్యాయులకు కంపము చింతాద్రవ్యము దగ్గర భగ్గుభగ్గుమని గల్గినది. కండ్లు మిరుమిట్లు గ్రమ్ము పురుషులగుడ భయవిభ్రాంతులై బండినుండి దిగవలసినవారైరి. అపుడు శ్రీలక్ష్మి ప్రత్యేకించబడిన స్థలములో కొందరు శ్రీమతి కూర్చునియుండిరి.

వారి యుగమున కర్మించు నల విగాదు. క్రిందకు దిగలేదు. ఆ వోల్టేజీ ను కూర్చుండ బాలకు. ట్రాన్సు పనివారలైన వీరికి సహాయ మొదలగును. ఈ సందర్భములందీ బండ్లు డ్రోనునప్పుడు ఈ శ్రీలక్ష్మి ఏమి కావలయునో చదువులే యూహించుకొనవలెను. ప్రాణనష్టముగలిన ఉత్తరవాదులెవరి? శ్రీలక్ష్మి ప్రత్యేకముగా లోపల రెండు బల్లలను నిలుపుచుండును. పెక్కు తడవ ఎందరెందరో ట్రాన్సుకం వెనెవారిని కలికాములముగ కోరియున్నాడు. వారి చెవిటివానియందు కంభూదినటుల ట్రాన్సుకం వెనెవారు కొంచెమైన సన ప్రజల కోరికను మన్నించుచు 1 వ తేదీని ట్రాన్సుబండ్లు డ్రోనునయ్యె ప్రయాణికులలో కొందరు గాయములు తగిలినవియు అందులో యునుకూర్చు ఒక ఆమెను ప్రేమ పలికిపోయెననియు తెలియుచున్నది. వీరికంతకు ఉత్తరవాదులెవరి? ఇకనైనను ట్రాన్సు కంపెనీవారు శ్రీలక్ష్మి లోపల స్థలమును నిలుపుచు పురుషులకు మాత్రమే నిలుపుచు తావున కూర్చుండుండ ఏర్పాటు చేసెదనని నమ్ముచున్నాడను. తేదీతో ఈ విషయమై పోలిక కమిషనరు చర్య వీరుకొనవలసి యుండును. ప్రజాక్షేమముకై పోలిక కమిషనరు అధికారమును వహించవలెను.

జ. సాంబశివరావు.

V

అంధ్రుల అంగక్షేపిక పత్రిక.

అయ్యో, నిన్నటిదినము తమగ్రామంలో నై కర్మి క్రింద చెంగల్లల సత్యవారాచులు మూర్తిగా ప్రాసిన వ్యాసమును జాలించిరి. అంధ్రుల అంగక్షేపిక పత్రిక ప్రాసించుట ను పని మరలకొందరు ప్రముఖులలోని యొకరును తెలియవచ్చుచున్నది. సత్యవారాచులు మూర్తిగా ప్రాసించినట్లై వాకే కోరారా. పదమగు హక్కులు లెఖించినందులకు కృతజ్ఞుడను. సాయము కలుగకపోయెనే యను విషయము తెలుసు. అంధ్రదేశము గొడ్డుపోతేను ప్రజలలో ఉత్సాహము లేదు యెట్లెప్పుడు. కానితగిర కృషిలటుల మృతము కార్యాభిలాషులకు సాధ్యముకాలేదు. దినపత్రిక పెట్టెలయందను అందుకు తగిన వాటాలు నేకరింపవలయును. అసమర్థులు అత్యుపాయములను ప్రోత్సహించుటకు నిర్ణయించుకొనవలెను. ప్రాస చేయుటనకే అసమర్థులు 2000 లయినను ఉగ్రమర్మము మాత్రమే అవసరమగుచున్నది. ఈ 2000 లయిన చేతలెట్లుకొను వారు మొదట కావలయును. కార్యదక్షులు పిచ్చుకు పోలూనవలయును. వాలోట్లు ఇట్టివ్యయమునకు వలయుగాను. కాబట్టి నేను మొదట మొరేటిని వాక్ ప్రతికారంబించి సాధ్యమగు నేని తమొలమున వైకమొదలుది యాలోబించితిని. మిత్రులు అతోడ్పడిరి. పంజాబు ఆల్లలలో జోక్యము తప్పవనియె మిత్రులకు రమామిరు 2000 కు, బాల్కనెలల పం యాగిపోవును సంభవించినవన వాకు రమామిరు 2000 లు నచ్చును తో నిలిచిపోవలసిన వాడ నైతిని. వైదికపత్రికై యిప్పటికి కృషి చేయుటకు సంసిద్ధుడనీ. కాని ఒకేపర్యాయముగా ఉగ్ర ప్రయత్నములగుట గాను మేమింత భయము, పని అయినను కాకున్నను మేము చింతించుము అనుభృత సహాయము కల వారు కావలెను. నేనేనో సుపాదకత్వము వహించి ఈవల ఈ చేయుచున్నామని మొదలగును అనుకోవలెను. వాకా ప్రస్తావి యక్కరలేదు వైదికపత్రిక నిర్ణయన సుపాదకు డెవ్వడైనను కావచ్చును. వాకల కాలములో వారమునకు రెండుమాడు దినములు తిరిగి పుచ్చేనీ వైదిక పత్రిక ను కచ్చుల జాడ వలె నని మాత్రము ఇచ్చుముగలదు. మరి యెవ్వరైనను ఈ పనినిచేసెను సుతోషమే. వారె నను 2000 లు ఉగ్రమర్మములకులేక పూనరాదు. బాయింట్లును సంఘమును స్థాపించి తేజోవంతిలో వారము కప్పక ఉత్తరమున రంధ్రమున పడదుట మైదరావాదు బల్లారులకురు దక్షిణమున బుప్పుమునకురు ప్రయాణముచేసి వాటా లు చేర్చవలసినపని యిది. ఆక్రయాణమున నచ్చుటచుట ప్రతి నిధుల నేర్పరచి కమిషనరీకముల నిచ్చి వాటాలు చేర్చవలసి యుండును. ఇది యంతయు వ్యవహారము. నోటిమాట, కాగితపు వ్రాతకాదు. కట్టుదలతో కాంతముగా పని ప్రారంభించి కొంచెము కొంచెముగా చేయుచు పోయియుండల కొలది కాలమున ఫలము మాడవచ్చును. వాయువులైన వారు ఒక్కయొకరుచేరి కాగితముమీద తలకొక కొన్ని పదముల చేసి మరికొన్ని కాగితములు అయ్యునేనీ మంచివెట్టిసంతకముగ ఈ పనిసాగు. సాగు, సాగు. ఏండ్లకొలది మనము బిరుదులు మాట్లాడుచుండవలసినదే.

వ.వ్రాసు, 7-10-19. గా. హరిసర్వోత్తమరావు

(బంగారము కలసివది)

S. BISWAS & BROTHERS, 231, Upper Chitpur Road, Baghbazar, Calcutta

Printed and Published by A. Nagaraj Rao, at the Andhra Patrika Press, Chembu Chetty Street, Madras.